Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · 165 (7305). · 29 август, 1980 йил · ЖУМА · Баҳоси 2 тийин.

ГУЛЛАР ҚЎЙИЛДИ

ОЛМА-ОТА, 28 август. (ТАСС махсус мухбири). Қозоғистон пойтахти марказида Коммунистик партия асосчиси, совет давлатини барпо этган В. И. Лениннинг улуғвор ҳайкали қад кўтариб турибди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бугун шу ерда бўлди. В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе ўртоқлар, иттифоқдош республикалар ва бир қанча автоном республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари, Қозоғистон Компартияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган юбилей мажлисининг бошқа қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга бўлдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ҳайкал пойига гуллар қўйди. Юбилей мажлисининг қатнашчилари ҳам гуллар қўйдилар.

Улар улуғ йўлбошчи хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Сўнгра Л. И. Брежнев ва бошқа ўртоқлар Улуғ Ватан уруши йилларида социалистик ватан пойтахти — Москвани қаҳрамонона ҳимоя қилган турли миллатларга мансуб совет жангчилари хотирасига бунёд этилган шон-шуҳрат мемориалини бориб кўрдилар. Улар мемориал ёнига гуллар қўйдилар.

Гуллар қўйиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди.

ҚОЗОҒИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 28 август куни Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетида кенгаш ўтказди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудирлари, республика министрлари, область партия комитетларининг биринчи секретарлари, Қозоғистон халқ депутатлари область Советлари ижроия комитетларининг раислари қатнашдилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирлигининг ўринбосари М. Е. Могилевец ҳам иштирок этдилар.

Ўртоқ Д. А. Кунаев ўз нутқида юксак шараф кўрсатиб, Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Компартиясининг шонли 60 йиллигига бағишланган тантаналар қувончини баҳам кўриш учун келган Леонид Ильич Брежневга кенгаш қатнашчилари, Совет Қозоғистонининг барча меҳнатчилари номидан астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Бутун мамлакат учун бўлганидек, Қозоғистон учун ҳам ўнинчи беш йиллик зафарларнинг миқёси жиҳатидан тенгсиздир, деди сўзини давом эттириб у. Энг олис районларнинг турмуши кўз ўнгимизда янгиланмоқда, бутун воқелигимиз яхшилик сари ўзгармоқда.

Республика коммунистларининг, барча меҳнаткашларининг кайфияти чоғ, ғоят ишчан вазиятда. КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми якунлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги доклади бунга кўп жиҳатдан кўмак берди.

Республиканинг кўп тармоқли саноатида, унинг капитал қурилишида, қишлоқ хўжалигида, фан ва маданиятида КПСС XXV съезди ва Қозоғистон Компартиясининг XIV съезди қарорларида белгиланган катта-катта ўзгаришлар содир бўлди ва содир бўлаётир.

Умуман республика саноати беш йилликнинг тўрт йилида йиллик топшириқларни ва шу йилнинг саккиз ойлик топшириқларини муваффақиятли уддалади. Шу беш йилликда асосий фондлар қарийб 30 миллиард сўмлик кўпайди. Шу вақт ичида саноатда 300 дан ортиқ янги турдаги машиналар, механизмлар ва приборлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш анча ривож топди. Ишлаб чиқаришнинг сифат даражаси кўтарилди.

Шу билан бирга саноатнинг айрим корхоналарида ва қурилишларда план бажарилмай қолмоқда. Баъзи тармоқларда фан-техника тараққиётининг ютуқларидан дуруст фойдаланилмаяпти, ишга туширилган қувватлар етарли ўзлаштирилмаяпти, мавжуд камчиликларни, жумладан, планлаштиришдаги номувофиқликларни, моддий-техника таъминотидаги нуқсонларни тугатиш кўп жиҳатдан иттифоқ ташкилотларига боғлиқ.

Д. А. Кунаев капитал қурилиш тўғрисида республика партия ташкилоти доимо ғамхўрлик қилаётганлигини таъкидлаб ўтди. Леонид Ильич, июль ойининг ўрталарида сиз билан телефон орқали гаплашиб, сиз капитал қурилишдаги катта камчилик ва нуқсонларга батафсил тўхталганингиздан сўнг, бутун республика партия ташкилотининг куч-ғайратлари билан ишларнинг аҳволини кўп жиҳатдан яхшилаб олишга муваффақ бўлинганини алоҳида уқтириб ўтмоқчиман, деди у.

Д. А. Кунаев қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги катта-катта ўзгаришларни қайд этиб ўтди. Қозоғистон тўрт йил мобайнида дон етиштириш планини ошириб бажарди. Йилига ўрта ҳисобда 27,5 миллион тонна, яъни аввалги беш йиллик даражасидан 27 процент кўп дон етиштирилди. Шу йиллар мобайнида давлатга сотилган ғалла ўрта ҳисобда 996,5 миллион пудга етди. Шунинг натижасида давлатга пландан ташқари 235 миллион пуд ёки 3 миллион 854 минг тонна дон сотилди.

Қозоғистоннинг мўл-кўл ғалласи мамлакатимиз учун ҳозир ҳам қандай аҳамиятга эга эканини тўла-тўкис тушуниб турибмиз ва севикли ватанимизни мўл ғалла билан яна қувонтиришга бутун кучимиз билан интилаяпмиз.

Бу йилги ғалла ўрими мураккаб шароитларда ўтмоқда. Ҳамма қийинчиликларга қарамай, республика бу йил 1 миллиард пуд ғалла беради.

Чорвачилик тўғрисида гапирганда Д. А. Кунаев республика партия, совет, хўжалик органлари чорвачиликнинг ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш негизида уни кескин юксалтириш учун зарур тадбирларни кўраётганликларини таъкидлаб ўтди. Сўнгра у республика халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида — алоқа, фан ва маданият, соғлиқни сақлаш, савдо, маиший хизмат муассасалари ишидаги бир талай ижобий силжишларни қайд этди.

Бутун мамлакатдаги сингари республикада ҳам меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада ошириш программаси муваффақиятли бажарилмоқда.

Қозоғистон партия ташкилоти республика юбилейидан меҳнаткашларни энг муҳим воқеага, КПСС-нинг бўлажак XXVI съездига янада актив тайёргарлик кўришга сафарбар қилиш учун фойдаланмоқда. Ҳозир бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтмоқда. Тез орада район, шаҳар ва область партия конференциялари бошланади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумида берган йўл-йўриқларига мувофиқ ҳисобот-сайлов кампанияси қилинган ишни чуқур таҳлил этиш, камчиликларни танқид қилиш ва тугатиш вазиятида ўтмоқда.

Республикада партия XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. Қозоғистон меҳнаткашлари бу съездни хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида, ижтимоий ҳаётда янги меҳнат ютуқлари билан нишонлашга бел боғлаганлар.

Сўнгра кенгаш қатнашчилари самимий кутиб олган ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

ОЛМА-ОТА, 28 август. Қозоғистон КП Марказий Комитетида кенгаш.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоларидан кенгаш қатнашчиларига салом ва табриклар топширди.

Сўнгра у бундай деди:

Биз сизлар билан шу ерда сўнгги бор 1976 йил сентябрида учрашган эдик. Ўшанда ўнинчи беш йиллик эндигина бошланган эди. Ҳозир эса беш йиллик тугай деб қолди. Уни муносиб тугаллаш ва келажак ҳақида ўйлаш пайти келди.

КПСС Марказий Комитетининг фикрича, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, унинг бюроси, республикадаги область партия комитетлари иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш планларимизни рўёбга чиқариш соҳасида кўп ва самарали ишламоқдалар. Кейинги йилларда сизлар саноатни, қишлоқ хўжалигини, шаҳар ва қишлоқдаги капитал қурилишни ривожлантириш, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан кўп иш қилдингиз.

Мен ўртоқ Кунаевнинг ахборотини мароқ билан тингладим. Бу ерда айтилган гаплар менинг бутун халқимиз қатори республика меҳнаткашлари ҳам партия XXVI съездини муносиб натижалар билан кутиб олишига бўлган ишончимни мустаҳкамлади.

Бунинг учун яхши меҳнат қилиш лозимлиги табиий.

Бу йил ҳам давлатга бир миллиард пуд ғалла бериш — энг зарур вазифадир. Сизлар ўз имкониятларингизни жиддий равишда ҳисобга олиб, бу мажбуриятни жадал бажараётганингизни кўриб турибман. Бу хабарни бутун совет халқи зўр мамнуният билан кутиб олишига ҳозирнинг ўзидаёқ аминман. Қабул қилинган мажбуриятни шараф билан бажаришингизга тилакдошман.

Учрашувимиздан фойдаланиб, сизларнинг диққат-эътиборингизни баъзи бир конкрет ишлар ва проблемаларга қаратиб ўтмоқчиман.

Аввало қишлоқ хўжалиги тўғрисида гапирмоқчиман. Биз озиқ-овқат проблемасини ҳал этиш учун янада катъият билан ишлашимиз лозим. Биринчи галда гап дон тўғрисида боради. Ўйлайманки, Қозоғистон бу соҳада ўзининг янги гапини айтади.

Сиз билан биз нормага айлантиришни мўлжаллаган бир миллиард пудлик марра ўзлаштирилди, десак бўлади. Шу беш йилликда уч йилдан бери сизлар давлатга бир миллиард пуд ва ундан ҳам ошириб дон бераяпсизлар. Чамаси, энди янги марраларга чиқмоқ керак.

1976 йилда сизлар давлатга 1 миллиард 200 миллион пуд, бултур 1 миллиард 262 миллион пуд дон топширдингиз. Колхоз ва совхозларга техника ҳамда ўғит етказиб бериш йил сайин ортмоқда.

Яқинда биз сизларнинг илтимосингизга биноан Қозоғистондаги шўрхоқ ерларни ўзлаштиришни муҳокама қилиб, қарор қабул қилдик. Яқин йиллар мобайнида сизлар 2 миллион гектардан зиёд мана шундай ерларни экинзорга айлантира оласизлар. Сизларда шоли ва маккажўхори дони етиштиришни кўпайтириш имкониятлари бор. Республикангизда деҳқончилик тажрибаси кўпайди.

Шу сабабли одатдаги ўртача йилда давлатга камида 1 миллиард пуд дон топшириш маррасида мустаҳкамланиб олиш мутлақо реал вазифа бўлиб қолмоқда. Қулай келган йилларда эса бундан ҳам кўра кўпроқ товар дон етиштириш мумкин бўлади.

Ўртоқлар, сизларни дон етиштириш ва давлатга сотишни янада кўпайтириш соҳасида актив ишни кучайтиришга чақираман.

Иккинчи масала — чорвачилик тўғрисида. Бу йил сизлар гўшт, сут, тухум ва жун етиштиришни кўпайтиришга эришганлигингиз ва мана шу маҳсулотларнинг ҳаммаси юзасидан белгиланган ярим йиллик планни ошириб бажарганлигингиз жуда яхши.

Шундай бўлса ҳам бу тармоқнинг ишлари билан кўпроқ шуғулланиш зарур. Энди Қозоғистон чорвачилигини тезроқ ривожлантириши мумкин. Гўшт етиштиришни кўпайтириш зарурлигини алоҳида таъкидлайман.

Кейинги тўрт йил мобайнида сизларда давлатга топшириладиган чорва вазни 62 килограмм ошди. Ҳозир республикада чорва вазни 400 килограммдан ошириб топширилмоқда. Бу — чакки эмас. Аммо Қозоғистон учун бу озлик қилади, демоқчиман. Ҳозирнинг ўзидаёқ сизларнинг кўпгина хўжаликларингиз янада юксак кўрсаткичларга эришмоқда.

Кустанай областида ўтган йили умуман давлатга чорва молларининг вазни 438 килограммга етказиб топширилган бўлса, Павлодар областида атиги 374 килограммга етказилмоқда. Кўриб турибсизларки, ҳар бош чорва мол ҳисобига салкам 60 килограмм гўшт бой берилмоқда.

Илгариги учрашувларимизда уқтириб ўтганимиздек, қўйчилик катта резервдир. Бундан бир йил муқаддам КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети сизларнинг таклифларингизни кўриб чиқиб, «Қозоғистон ССРда қўйчиликни ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» махсус қарор қабул қилдилар. Республикага зарур капитал маблағ ва моддий ресурслар ажратиб берилди, бошқа ёрдам кўрсатилди. Биз қўйлар туёғини 50 миллион бошга етказиш юзасидан сизларнинг олдингизга қўйилган вазифа муваффақиятли бажарилишига умид қиламиз.

Чорвачиликнинг сифат кўрсаткичларига кўпроқ эътибор бериш керак, албатта. Баъзи бир ходимлар чорванинг паст маҳсулдорлигига, подани урчитиб кўпайтиришдаги ғайри нормал аҳволга кўникиб қолганга ўхшайдилар.

Чорва молларни болалатиш кўрсаткичи пастлигини назарда тутаяпман: сизларда ҳар юз бош сигирдан 60—65 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 80—90 тадан қўзи олинмоқда. Кўрсаткичлари бундан ҳам пастроқ областлар бор. Бундан колхоз ва совхозлар, қолаверса давлат ҳам нақадар катта зарар кўраётганини исботлашнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

Ўтмишни эсга олайлик — сигирдан бузоқ олинмаса, деҳқон учун катта кулфат ва даҳшатли зарба бўлар эди. Бу ишни келгусида шундай аҳволда қолдириб бўлмайди. Мутахассислар ва чорвадорлар билан яхши иш олиб бориш, аҳволни тузатиш керак.

Саноатга доир баъзи мулоҳазалар. Сизларда техника тараққиётини белгиловчи тармоқлар илдам суръатлар билан ривожланаётганлиги қувончлидир. Қозоғистондан ташқарида ҳам аҳамиятли бўлган янги-янги объектлар ишга туширилмоқда. Экибастуз 1-ГРЭСидаги 500 минг киловатт қувватли биринчи энергетика блоки ҳам, дунёдаги энг катта «Богатирь» кўмир разрезидаги Соколов — Сарбай ва Дон кон-саралаш комбинатларидаги, Ермаков ва Актюбинск ферросплав заводларидаги янги қувватлар ҳамда бошқа объектлар ҳам ана шулар жумласига киради. Шу билан бирга кўп миқдорда уй-жой ва маданий-маиший қурилиш олиб борилаётганлиги ҳам яхши.

Қозоғистон мамлакат рангли металлургиясининг энг муҳим базаларидан бири бўлиб қолди. Бу ерда биз ишлаб чиқарилаётган жами миснинг 30 процентини, руҳнинг 50 процентини, қўрғошиннинг 70 процентдан кўпроғини олаяпмиз. Аммо бу соҳадаги ишингизда ҳам жиддий нуқсонлар бор. Уларнинг баъзиларини айтиб ўтаман.

Мис ва қўрғошин-руҳ рудалари қазиб оладиган қувватларни ишга тушириш юзасидан 1976—1979 йиллар учун белгиланган топшириқлар атиги 86 процент бажарилди. Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини яхшилаш тадбирларини кўраётганлиги бизга маълум. Шу масала юзасидан мен, республика раҳбарлари билан гаплашдим. Шуни айтиш керакки, бу йил иш бир мунча яхшилана бошлади. Умуман бу ишда, чамаси, менинг республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва область комитетларининг секретарлари билан капитал қурилишдаги камчиликлар хусусида телефон орқали гаплашувларим ҳам ўз ролини ўйнади.

Бироқ рангли металлургия корхоналари қурилишидаги танглик давом этмоқда. Шу йилнинг етти ойи мобайнида 24 миллион сўмга яқин капитал маблағ ўзлаштирилмай қолди. Мис рудаси қазиб олиш қувватларини ишга тушириш плани эса шу давр ичида атиги 25 процент бажарилди. Бунга тоқат қилиб бўладими, ўртоқлар! Атиги 25 процент! Амалда ишни энди бошлашяпти.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қурилишни жадаллаштириш мақсадида Қозоғистон рангли металлургиясининг энг муҳим қурилишларига 7 та ҳарбий-қурилиш отрядини юборишга қарор қилдилар. Ана шу қўшимча кучлардан энг кўп самара билан фойдаланиш тўғрисида ғамхўрлик қилинглар, ўртоқлар.

Қора металлургияга келганда, бу соҳада Қарағанда комбинатида йилига 375 минг тонна оқ тунука берадиган цех қурилиши тезроқ тугалланиши жуда муҳимдир. Шунда мамлакатда тунука ишлаб чиқариш бир ярим баравар кўпаяди. Жумладан, консерва саноатимизнинг ишлаши учун бу жуда зарур.

Кўмир саноати сизлардаги муҳим соҳа ҳисобланади. Бултур Қозоғистон 106 миллион тонна кўмир берди. Бу революциядан олдин бутун Россия қазиб чиқарган кўмирдан салкам 4 баравар кўпдир. Экибастуз ёқилғи-энергетика комплекси бу соҳанинг бош объектидир. Вазифа шу районда кўмир қазиб олишни кўпайтириб, яқин йиллар ичида 170 миллион тонналик даражага чиқиб олишдан иборатдир. 5 та йирик иссиқлик электр станцияси қуриш ҳам лозим. Бу районда уй-жой қурилишини жадаллаштиришни ҳам унутиб бўлмайди, албатта.

Сизлардаги химия саноатида битмай қолган қурилиш ҳажми жуда катта. Агар чора кўрилмаса, унинг ҳажми йил охирига борганда тахминан 550 миллион сўмликка етади. Бу йиллик капитал маблағ планидан 1,8 баравар кўпдир. Яхши эмас, ўртоқлар, хулоса чиқариб олишларингизни сўрайман.

Қозоғистон ССРда фосфор саноатини ривожлантиришга доир қўшимча тадбирлар тўғрисида партия билан ҳукумат чиқарган қарорнинг бажарилишини таъминлаш — сизлар учун катта партия ва давлат аҳамиятига молик ишдир. Мамлакат қишлоқ хўжалиги, хусусан республикангизнинг қишлоқ хўжалиги айни фосфорли ўғитларга жуда муҳтож бўлиб турибди.

Хуллас, ўртоқлар, ишлар ва жуда зарур ишлар кўп. Йил охиригача ишга тушириладиган объектларни ўз вақтида битказиш, чала қолган қурилиш ва ўрнатилмаган асбоб-ускуналар ҳажмини камайтириш учун кўп иш қилиш мумкин. Бу эса янги беш йилликнинг яхши бошланишини таъминлайди.

Буларнинг ҳаммаси — оддий вазифалар эмас, албатта. Уларни ҳал қилиш учун миллион-миллион кишиларнинг куч-ғайратларини ишга солиш керак десак муболаға қилмаган бўламиз.

Бу вазифаларни қандай қилиб яхшироқ бажарса бўлади? Бу ўринда катта сир йўқ, деб ўйлайман. Биз бунинг йўлини биламиз, бу йўл кўп йиллик тажрибада текширилган. У ҳам бўлса омма орасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишни яхшилашдир.

Вазифа ҳозир мамлакатда, партия XXVI съезди арафасида ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг ватанпарварлик жўшқинлигидан ғоят самарали фойдаланишдан иборат. Ички резервлардан яхшироқ фойдаланишга қаратилган жамики янгиликларни актив қўллаб-қувватлаш керак. Энг муҳим иш шундан иборат.

Сизларга маълумки, кейинги вақтларда КПСС Марказий Комитети ижрони контроль қилиш ва текшириш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни кўриб чиқди. Бунга биз ғоят муҳим аҳамият бермоқдамиз. Биз белгиланган топшириқларнинг бажарилиши, давлат интизомига қаттиқ риоя қилиниши учун партиявий талабчанликни оширишимиз лозим. Бу ишни то министрликларгача бўлган ҳамма поғоналарда, барча эшелонларда амалга ошириш керак. Ишимизнинг ҳамма участкаларида юксак уюшқоқлик, сафарбарлик, ҳар жиҳатдан интизом бўлиши лозим.

Партиядаги ҳозирги ҳисобот-сайлов кампанияси ташкилотчилик ва сиёсий ишни такомиллаштиришга хизмат қилиши керак. Бу кампанияга моҳирона раҳбарлик қилинса, партия йиғилишлари ва конференцияларининг юксак савияда ўтиши таъминланса, улар хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги ишни янада яхшилашнинг қудратли омили бўлади.

Ҳисобот ва сайлов давомида партия ташкилотларининг раҳбар органлари тузилиши керак. XI беш йиллик топшириқларининг бажарилишини таъминлаш ишининг асосий оғирлиги уларнинг зиммасига тушади. Бу органларнинг составига энг обрўли, сиёсий жиҳатдан етук ва ташаббускор коммунистларни кўтариш нақадар муҳимлигини тушунтириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак.

Қозоғистон Компартияси сафларида 700 минг коммунист бор. Унинг кадрлари яхши, йирик хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал этишда қимматли тажриба орттирган. Аминманки, сизлар ҳозир республика олдида турган вазифаларни ҳам уддалайсизлар. Бу ишда сизларга тўла муваффақият тилайман.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи ҳозир бўлган кишилар томонидан зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

(ТАСС).

ЧОРВАЧИЛИК БИЛИМЛАРИНИ ЭГАЛЛАШДИ

Ўтган сешанба куни ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти одатдагидан анча гавжум бўлди. Шу куни бу ерда имтиҳонлар ўтказилди. Область партия комитети ташаббуси билан бу институт қошида ташкил этилган қишлоқ хўжалиги раҳбар кадрлари ва мутахассислари область мактабининг дастлабки тингловчилари синовдан ўтишди.

Икки юздан кўпроқ тингловчи — зоотехниклар ва ветеринария врачлари, колхоз раислари ва совхоз директорлари, район қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари, халқ контроли комитети раислари, район партия ва комсомол комитетларининг биринчи секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари институтда чорвачиликни юритиш ва ташкил этиш асослари бўйича лекциялар тингладилар. Бу лекцияларни фақатгина институтнинг етакчи олимларигина эмас, шунингдек область илғор хўжаликларининг раҳбарлари ва мутахассислари, «Ташоблсельхозтехника» чорвачилик фермаларига техника хизмати кўрсатиш бошқармаси, область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ходимлари ҳам ўқидилар.

...Имтиҳонлар давом этяпти. Имтиҳон комиссиясига Тошкент область партия комитетининг секретари А. И. Икромов раислик қиляпти. Столда имтиҳон билетлари. Улардаги саволлар ўқилган лекцияларга мос, лекин тингловчилар ўз жавобларида ҳар бир район, хўжалик чорвадорлари олдида турган муаммоларга, уларни ҳал этиш йўлларига ҳам батафсил тўхталардилар.

Уларнинг кўпчилиги имтиҳонларни «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширдилар. Тингловчиларга мактабни тугаллаганликлари ҳақида гувоҳномалар берилди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов тингловчиларга якунловчи лекция ўқиди.

Мактаб тингловчилари ва якунловчи имтиҳонларда иштирок этган область партия ва совет раҳбар ходимлари институтнинг янги лаборатория корпуси билан танишдилар.

Ю. ЮДИН,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг ходими.

БЎСТОНЛИҚ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Бўстонлиқ район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида район партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Шунингдек, ташкилий масала ҳам кўриб чиқилди.

Пленум Т. М. Миркомиловни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитети бюро аъзоси ва район партия комитетининг иккинчи секретари вазифаларидан озод қилди.

Пленум илгари область партия комитети аппаратида ишлаган Н. М. Мадаминовни район партия комитетининг бюро аъзоси ва иккинчи секретари қилиб сайлади.

XXVI

Социалистик мусобақа кундалиги

ЧИРЧИҚ

ЎН ИККИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати аппаратчиси Рўзимат Абдуқодиров бир беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажариш юзасидан зиммасига олган мажбуриятини зиёдаси билан адо этмоқда. У шу кунларда 1989 йил ҳисобига ишламоқда. Донгдор ишчи қуйида ўз иш тажрибалари ҳақида ҳикоя қилади.

Ишчиларимиз жуда нозик операцияларни амалга оширадилар. Соч толасидан ҳам бир неча баробар ингичка бўлган симларни ишлаб чиқаришади. Металл ғўлалари ана шундай нозик симга айлангунча жуда кўп операциялардан ўтади. Уларнинг ҳаммаси ҳам бирдек мураккаб, машаққатли, айни вақтда жуда масъулиятлидир. Операцияларнинг бирида арзимаган хатога йўл қўйиш маҳсулотнинг брак бўлишига, сифатнинг пасайиб кетишига олиб келиши турган гап. Шунинг учун ҳам ҳар бир ишчимиз ниҳоят даражада синчковлик, эҳтиёткорлик билан меҳнат қилади.

Ўз сафига минглаб шундай нозик касб эгаси бўлган ишчиларни бирлаштирган коллективимизнинг шу кунлардаги ғайрати ўзгача.

Юзлаб ишчи-хизматчиларимиз КПСС XXVI съезди шарафига шахсий мажбуриятлар олиб ишлаётганликлари учун ҳам коллективимиз меҳнати натижаси баракали бўлмоқда. Чунки, бундай ташаббускор металлурглар ўзларининг унумли ва сифатли ишлари билан корхона ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўзларининг бой иш тажрибаларини ёш ишчиларга ўргатиб, қолоқ ишчиларга оталик қилиб, уларнинг ҳам пешқадам ишчилар сафига қўшилишига кўмаклашмоқдалар.

Корхонамизда бундай ишчилар ўнлаб топилади. Л. Побединская шундай ишчилардан бири. У корхонада бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш бўйича бошланган ташаббускорларнинг бири бўлди. Моҳир ишчи ўз ваъдасини тўла ва зиёдаси билан бажармоқда. Икки беш йиллик планини бажариб қўйганига анча бўлди. Шу кунларда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқда. Маҳсулотининг сифати ҳам доим кўнгилдагидек бўляпти. У ўз касби сир-асрорларини қатор ёшларга ўргатди. Шогирдлари ҳам ўзи сингари меҳнатсевар, топшириқларни доим зиёдаси билан бажаришади.

Мен ҳам корхонанинг ветеран ишчиларидан ҳисобланаман. Бу ҳам фахрли ҳам масъулиятли номдир. Чунки, ветеран ишчи ҳар соҳада касбдошларига намуна бўлиши, ўз ҳунарининг моҳиятини ва муҳимлигини амалий меҳнати билан кўз-кўз қилиши, бошқаларда ана шу касбга нисбатан меҳр уйғотиши, ишлаб чиқариш интизомига қатъий амал қилиши керак. Шундагина, унинг сўзи ҳам ўткир бўлади, бошқаларга насиҳат қилиш учун маънавий ҳуқуқга эга бўлади.

Шунинг учун ҳам қатор касбдошларим сингари бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббусига қўшилган эдим. Бу жуда катта масъулият ҳам юклайди. Чунки, ваъда бергандан кейин уни албатта бажариш зарур. Қуруқ ваъдабозлик ҳеч кимга ҳам керак эмас. Ундан на коллективга, на ўзингга фойда бор.

Шундай юксак маррани белгилашда ўз имкониятларим ва резервларни ҳисоблаб кўрдим. Меҳнатни янгича ташкил этиш, хизмат зонасини кенгайтириш режаларини тузган эдим. Ишни қўшимча станокларни ҳам бошқаришдан бошладим. Нормага мувофиқ ҳар бир аппаратчи 8 та қурилмага хизмат кўрсатиши керак. Мен аста-секин бундай қурилмалар сонини кўпайтириб бордим. Ҳозирги вақтда бир йўла 24 қурилмани бошқаряпман.

Албатта, уч баравар кўп агрегатни ишлатиш, уни назорат қилиб туриш, бузилишига ёки тўхтаб қолишига йўл қўймасликнинг ўзи бўлмайди. Лекин, ишни пухта билган одам учун бу унчалик машаққатли эмас. Эндиликда бунга жуда кўникиб қолдим. Барча қурилмаларни бемалол бошқаряпман. Тўғри, бунинг учун елиб-югуриш, кўп ҳаракат қилишга тўғри келади. Энг муҳими шундаки, ўз ишингдан, унинг натижасидан катта қониқиш ҳосил қиласан.

Мен одат бўйича барча қурилмаларни ишга тушиш олдидан синчиклаб кўздан кечираман. Яхшилаб созлайман, «арзимаган» нуқсонлари бўлса ҳам уларни бартараф этмасдан ишга туширмайман. Яхшилаб созланган қурилма эса бир маромда ишлайди. Ундан кўнглинг тўқ бўлади.

Кўп станокка хизмат кўрсатишнинг ҳам моддий, ҳам маънавий нафи бор албатта. Шахсан ишчи учун эса бу асосий мақсад эмас. Энг муҳими коллектив меҳнати самарали бўлишига қўшаётган ҳиссанг тобора салмоқли бўлаётганлигидир. Чунки, биз ишчилар у ёки бу ташаббусга қўшилганда, кўп станокни бошқаришга ўтганда аввало, ўз манфаатимизни эмас, балки коллектив манфаатини ўйлаймиз. Бизда коллектив манфаати ҳамма нарсадан улуғдир. Зероки, ана шу коллектив сени тарбиялаган, шундай ҳурмат-эътиборга сазовор қилган экан, унинг манфаати учун жон фидо қилиб ишласанг кам бўлмайсан.

Яқинда меҳнат календаримга бир назар ташладим. Одатим бўйича ҳар кунги қилган ишимни ҳисоблаб бораман. Нормани қанча бажарганимни қайд қилиб тураман. Лекин, шундай бўлса ҳам беш йил бошидан бери қилган ишимни сарҳисоб қилиб кўриб, беиҳтиёр ҳурсанд бўлдим. Қаранг-а, 13 йиллик шахсий планимни бажарибман! Аввалига ўзимга ишонмадим. Лекин, корхона меҳнат ва иш ҳақи бўлими ходимларидан сўраганимда улар ҳам шундай бўлганлигини қайд қилишди. Бу ютуқ, албатта, шахсан меники эмас. Унда корхонамиздаги барча ишчи-хизматчиларнинг ҳам улуши бор, деб ҳисоблайман. Чунки, ишимиз бир-бирига жуда боғланиб кетган. Агар барча цехлар, смена ва участкалар яқин ҳамкорликда, бир маромда ишламаса бундай кўрсаткичларга эришиш амри маҳол бўлади.

Ҳозирги вақтда бутун мамлакатимиздаги каби комбинатимизда ҳам КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақа кун сайин авж олмоқда. Ишчи-хизматчилар янги-янги меҳнат марраларини белгилашяпти. Мен ҳам улар сафига қўшилдим. Коммунистик бурчим шуни тақозо этди. Йил охиригача 14 йиллик нормани бажармоқчиман.

Р. АБДУҚОДИРОВ,
Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати ишчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турғун Ҳасанов Ангрендаги 9-шахтанинг сардор кончиларидан ҳисобланади. Кўп йиллар давомида фидокорона меҳнат қилиб касбдошларининг ҳурмат-эътиборини қозонган бу донгдор шахтёр шу кунларда ҳам унумли ишлаяпти. КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, нормани доим ортиғи билан бажармоқда.

Э. Комич фотоси.

ТОШКЕНТ

ДАДИЛ ҚАДАМ

Ҳар бир меҳнат коллективида ўз кучига, ўз имкониятларига қатъий ишонч бўлишида гап кўп экан. Шундай вазиятда меҳнат самарали ва сифатли бўлишини амалда кўрдик. Бу эса ўз навбатида меҳнат аҳли кайфиятига ижодий таъсир қилади. Ўз сафига юзлаб кишиларни бирлаштирган қолоқ коллективда ана шундай ишонч ҳосил қилишни билиш ҳам керак. Бу эса осон иш эмас. Чунки, кўпчилик ишчи-хизматчилар ўз меҳнати натижасидан манфаатдорлиги ошмас экан, ишга ҳам совуққонлик билан муносабатда бўлиб қолиши ҳеч гап эмас.

Тошкентдаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг деталлар устини қоплаш цехи коллективи бундан бир йил олдин худди ана шундай аҳволда эди. Социалистик мусобақада қолоқлар сафида борарди. Бошқа цехлар коллективлари бу цех етказиб бераётган маҳсулотнинг сифати кўнгилдагидек эмаслигини, буюртмалар белгиланган муддатларда етказиб берилмаслигини деярли барча йиғилишларда танқид қилишарди. Айниқса, ойлик социалистик мусобақа натижалари якунланадиган йиғилишларга цех вакиллари елка қисиб боришарди. Чунки, улар ўз цехлари ҳар галгидек бу гал ҳам қониқарсиз ишлаганлигини билишар, буни бошқалар таъкидламаса ҳам ўзлари ич-ичдан ҳис қилишарди. Оқибатда кадрлар қўнимсизлиги кучайди. Кўпгина тажрибали кадрлар бошқа цехларга ўтиб кетишди.

Ҳозирги вақтда эса цехда тамомила бошқа манзарани кўрасиз. У бир маромда ишламоқда. Етти ойдан бери давлат планлари ошириб бажарилмоқда. Ишчи кучи қўнимсизлиги икки баравардан кўпроқ камайди.

Бунга қандай қилиб эришилмоқда? Цехнинг иш шароити анча машаққатли: деталларга турли хил химиявий жараёнлар давом этадиган улкан ванналарда турли хил реактивлар билан ишлов берилади.

Лекин, ишнинг кўзини билиш ҳар қандай шароитда ҳам яхши самара берар экан. Малакали инженер, моҳир ташкилотчи, ишчи-хизматчилар кўнглини биладиган, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига қулоқ соладиган Сирожиддин Муҳиддинович Толипов цех бошлиғи этиб тайинлангач, ижобий ўзгариш тезда сезила бошлади.

— Биз ишни барча қуйи ишлаб чиқариш раҳбарларининг қобилиятини ўрганишдан бошладик, — дейди у. — Мастерлар, катта мастерлар, цехни таъминлаш хизматлари бошлиқлари билан маслаҳатлашиб иш юритдик. Улар ўз навбатида ҳар бир ишчи-хизматчининг мақсадлари, интилишларини билишга, оилавий аҳволини чуқурроқ ўрганишга киришдилар. Сўнгра биз кадрларни жой-жойига қўйишда уларнинг қобилиятларини ҳисобга олдик.

Цехнинг янги раҳбари қуйи ишлаб чиқариш командирларига суяниб иш юритиши туфайли ишчи-хизматчиларда ўз кучига ишонч ҳосил қилаолди. Ҳар бир ишчи-хизматчи ўз зиммасига юклатилган вазифани аниқ ва ўз вақтида бажарадиган бўлиб қолди. Бу ишда цех бошлиғига мастерлардан И. Чемодуров, Р. Гончарова, Л. Мухторова ва бошқалар яқиндан ёрдам бердилар.

Цехга ишга янги келадиган ёшларга ҳам биринчи кундан бошлаб катта эътибор билан қараладиган бўлиб қолди. Бу соҳада, айниқса, мураббийлар хизмати катта бўлди. Улар ёшларда танлаган касбига нисбатан қизиқиш уйғотишди. Улар коллективнинг ажралмас аъзоси бўлиб қолиши учун ўз тажрибаларини қунт билан ўргатишди, самолётсозлар сафида ишлаш фахрли эканлигини тушунтира билишди.

Цехда ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, саноат эстетикасини жорий қилишга қаратилган тадбирлар ҳам амалга оширилди. Барча асбоб-ускуналар бирин-кетин модернизация қилинмоқда. Машина-механизмлар ва цех деворлари киши кўзини толиқтирмайдиган рангларга бўялди. Илгариги майда деразалар ўрнида бутун девор билан баравар бўлган рамалар пайдо бўлди. Тувакларда гуллар ҳам қўйилган. Ана шуларнинг ҳаммаси цехда яхши микроиқлимни вужудга келтиришга хизмат қиляпти. Бу эса ўз навбатида меҳнатга самарали таъсир кўрсатмоқда.

Цех коллективи шу йилнинг ўтган етти ойлик ишлаб чиқариш топшириғини анча зиёдаси билан бажарди. Товар маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи 110 процент атрофида адо этилди. Коллектив йил бошидан бери ойлик социалистик мусобақа якунлари бўйича деярли ҳар сафар мукофотли ўринларни эгаллади. Шу кунларда КПСС XXVI съездини муносиб нишонлаш ҳамда қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда.

А. АНИСИМОВ,
Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси инженери.

* ТАШАББУСКОР ИШЧИНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ * ҚОЛОҚЛИКДАН ИЛҒОРЛИККА * БРИГАДА ПУДРАТИ — УНУМДОРЛИК ОМИЛИ * ЙИЛЛИК ПЛАН — 7 ОКТЯБРГАЧА * ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ШАРОФАТИ.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

«Тацсельмаш» заводи коллективи КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, зиммасига оширилган мажбуриятлар олди. Машинасозлар ўнинчи беш йиллик ва унинг сўнгги йили планини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар. Улар ҳар ойда 850 та пахта териш машинасини йиғишмоқда. Суратларда: заводнинг бош конвейери (чапда), катта мастер А. Расулов, слесарь Э. Исаев ва йиғувчилар бригадири М. Содиқовлар (ўнгда) ҳозиргина тайёрланган пахта териш машинасини кўздан кечиришмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

ОҚҚЎРҒОН

Истеъмолчиларга манзур бўлса...

Коллективимиз кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаради. Қатор тўқимачилик-галантерия буюмлари тайёрлаб, савдо шахобчаларига етказиб беряпмиз. Халқ учун мўлжалланган ҳар бир маҳсулот сифатли бўлиши керак.

Фабрикамиз чеварлари хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун фидокорона меҳнат қилаётган бир вақтда КПСС XXVI съездини чақириш ҳақидаги хушхабар бу кўтаринкиликни янада ошириб юборди. Барча ишчи-хизматчилар съездни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун мусобақани янада авж олдирмоқдалар. Қатор цехлар ва бригадалар москвалик илғор саноат корхоналари коллективлари чақириғига жавобан йиллик планни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилмоқдалар.

Бригадамиз аъзолари ҳам бу ватанпарварлик ҳаракатига фабрикада биринчи бўлиб қўшилишди. Комсомол-ёшларимиз йиллик топшириқни СССР Конституцияси кунигача бажаришга аҳд қилдилар.

Бригадамиз аъзолари сафида 15 чевар бор. Уларнинг ҳаммаси ташаббускор. Сифатли ва браксиз ишлашади. Улар қўлидан чиққан маҳсулот бир кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига қабул қилинмоқда.

Биз бу йил 180 минг сўмлик аъло сифатли кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришга аҳд қилганмиз. Бу ҳар бир ишловчи ҳисобига 12 минг сўмдан тўғри келади. Лекин, айрим ишчиларимиз бундан кўра анча юқорироқ марраларни мўлжаллаб ишлашяпти.

Менинг ўзим ҳам 20 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқчиман. Бригадир сифатида меҳнатда бошқаларга намуна бўлишим керак.

Бригадамизнинг ҳар бир аъзоси зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилаётганлиги туфайли ишлаб чиқариш топшириқлари анча ортиғи билан адо этиляпти. Ҳар ойда белгиланганига нисбатан 1,5 баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўляпмиз. Бунда касб маҳоратимизни ошириш, илғорлар тажрибасини қўллаш, иш вақтидан унумли фойдаланиш жуда қўл келяпти.

Бригадамиз аъзолари меҳнат календарида октябрь ойи бошланганига бир неча кун бўлди. Бу зиммага олинган мажбуриятимиз шараф билан бажарилишидан далолат бериб турибди. Лекин, шунга қарамай иш маромини бир дақиқа ҳам бўшаштирмаймиз, уни кун сайин жадаллаштиришга эришамиз. Бу билан халқимиз эҳтиёжларини қондиришдек олижаноб вазифага оз бўлса ҳам ўз улушимизни қўшамиз.

А. УМАРОВА,
тўқимачилик-галантерия фабрикаси 2-цехи бригадири, посёлка Совети депутати.

ОЛМАЛИҚ

МИС КЎПАЯДИ

Заводимиз коллективи коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олганига анча бўлди ва мана шу номга муносиб равишда зарбдор меҳнат қилиб келяпмиз. Жумладан, ўнинчи беш йиллик бошидан буён ҳар ойда план ва мажбуриятлар мунтазам ошириб бажарилаяпти. Бирон ой йўқки, план бажарилмаган бўлсин.

Илғор технологияни, прогрессив иш усулларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, эски машина-механизмлар ва ускуналар ўрнига янгиларини ўрнатиш билан иш шароитини яхшилаш туфайли меҳнат муваффақиятлари доим салмоқли бўлмоқда. Ўнинчи беш йиллик бошидан буён ишчилар сони 170 кишига камайди, лекин план камайгани йўқ. Меҳнат унумдорлиги ўтган 1979 йилга нисбатан 9,1 процентга ошди.

Корхонамизда маҳсулот сифатига алоҳида эътибор беряпти. Бизнинг қўлимиздан чиқаётган маҳсулотлар халқ хўжалигининг муҳим соҳаси бўлмиш машинасозликда ва бошқа соҳаларда қўлланилади. Шунинг учун ҳам заводимизда эритилаётган миснинг сифати кейинчалик ундан тайёрланадиган машина-механизмлар сифати билан узвий боғлиқдир. Буни яхши тушунган ҳолда маҳсулот сифатини тобора оширишга ҳаракат қиляпмиз. Бу йил Давлат сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот пландаги 43 ўрнига 47 процентни ташкил этяпти.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари, КПСС XXVI съездини чақириш тўғрисидаги хушхабардан руҳланган завод аҳли, ҳусусан, бригадамиз азаматлари иш суръатини янада оширдилар. Бу ҳар бир декадада пландагига қўшимча ишлаб чиқарилаётган маҳсулот миқдорининг тобора ортиб бораётганлигида ўз аксини топяпти. Заводимиз коллективи резерв ва имкониятларни қайта ҳисоблаб чиқиб, КПСС XXVI съезди шарафига зиммасига оширилган мажбурият қабул қилди. Йил охиригача пландагига қўшимча кўплаб тонна мис эритиб бермоқчимиз.

Заводда бригадалараро меҳнат беллашуви кенг авж олган. Мусобақа натижаларининг ошкоралиги, ўзаро солиштирилиши ҳар бир бригада коллективи меҳнат муваффақиятларига салмоқли таъсир кўрсатмоқда. Бригадалар ўзаро тажриба ва илғор иш усулларини ўрганади, зарур бўлса бир-бирига ёрдам беради. Бригадалараро мусобақада А. Фильчиков, В. Кургуев, В. Холодко, Д. Краснов бошлиқ коллективлар пешқадамлар сафида боришмоқда. Илғор бригадаларнинг зарбдор қурувчилари А. Турдиев, В. Булигин, слесарлар А. Устиновлар шахсий меҳнат беллашувининг олдинги сафида боришмоқда.

Корхонамизда мамлакатда биринчи марта мис ғўлачаларини прокат қилиш технологияси ўзлаштирилди. Бу технологиянинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши жуда ҳам самарали ва фойдали бўляпти. Жумладан, маҳсулот таннархи икки бараварга яқин камайди. Бу корхона оладиган фойда бирмунча ортди, деган гапдир.

Партиямизнинг навбатдаги улкан анжумани кун сайин яқинлашмоқда. Биз ҳам мусобақани кун сайин авж олдириб, КПСС XXVI съездини муносиб меҳнат зафарлари билан нишонлашга ҳаракат қилаверамиз.

М. ШАРИПОВ,
В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводи комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи.

АНГРЕН

ИЛҒОР УСУЛЛАР САМАРАСИ

Ангрен областимизнинг тобора гўзаллашиб бораётган шаҳарларидан бири. Ҳар йили унинг бағрида кўплаб уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар қад кўтараяпти. Янги-янги саноат корхоналари, ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилмоқда. Кўп қаватли, кўп квартирали йиғма бинолар муттасил кўпайиб бормоқда. Бу ишни асосан шаҳар қурилиш бошқармаси коллективи амалга оширяпти. Бинокорлар йил бошидан бир маромда ишламоқдалар. Бунга асосан социалистик мусобақани авж олдириш, илғор иш усулларини қўллаш туфайли эришилмоқда.

Сўнгги йилларда бошқармада бригада пудрати асосида ишлайдиган коллективлар қаторига узлуксиз ишловчи пудратчи бригадалар ҳам қўшилди. Ҳозирги вақтда 6 та шундай бригада ишламоқда. Узлуксиз ишловчи пудратчи бригадаларда ҳикмат кўп экан. Бу усулни қўллаш аввало сменалар алмашиш вақтида иш вақтининг фойдасиз йўқолишини тамомила бартараф этди. Илгари эскича усул билан ишланганда ҳар бир бригада бошқа-бошқа сменада ишларди. Улар ишга тушиш олдидан бир-бирларидан смена қабул қилиб олишарди. Мавжуд асбоб-ускуналар текшириб чиқиларди. Бунинг учун ярим соатгача вақт кетарди. Узлуксиз бригадалар ташкил этилгач, ана шу вақт ҳам фойдага қоладиган бўлди. Чунки эндиликда сменани топшириш, қабул қилишга ҳожат қолмади. Бир ишчи ўрнига иккинчи ишчи келиб ишлайверади.

Бошқарманинг йирик панелли уйсозлик заводининг қолиплаш цехида учта шундай бригада ишлаяпти. Бундан ташқари, узлуксиз ишлайдиган арматурачилар, бетон қориштирувчилар бригадалари ҳам бор. Тайёр маҳсулот омборида ҳам худди шундай битта бригада ташкил этилган. Ҳаммаси бўлиб бундай бригадаларда 121 киши ишламоқда.

Узлуксиз ишловчи бригадалар учта звенодан ташкил топган. Йирик панелли уйсозлик заводи — автотранспорт қурилиш майдони конвейер линияси ташкил этилган. Бу звенолар ҳар бирининг ўз мажбурияти бор. Улар шунга қатъий амал қилмоқдалар. Бундай конвейер усулини қўллаш жуда кўп қулайликларни вужудга келтирди. Барча йирик панелли уйсозлик деталлари монтаж схемаси асосида белгиланган график ва рейс хариталари асосида қурилиш майдонига етказиб берилмоқда.

Бу усул ишлаб чиқариш кўрсаткичларини кескин яхшилашга олиб келди. Илгари буюмлар комплект тайёрланмагани учун қурувчилар учун жуда кўп ноқулайликлар вужудга келтирарди. Ҳозир бундай камчиликлар деярли учрамайди. Чунки, буюмларни комплект етказиб бериш даражаси 23 процент ортди. Айниқса, брак кескин камайди. Илгари ишлаб чиқариш, транспортга ортиш ва тушириш вақтида буюмлар шикастланиб, фойдаланиш учун яроқсиз ҳолга келиб туриши тез-тез учрарди. Ҳозир бу онда-сонда бўладиган воқеага айланди. Шу туфайли бракдан кўрилаётган зарар деярли 43 процент камайди. Меҳнат унумдорлиги ҳам анча ошди. У 8,5 процентни ташкил этди.

Бошқармада барча бинолар бригада пудрати усули билан қурилмоқда. Мавжуд 7 бригаданинг 6 таси шу усулда ишлаяпти. Бу бригадаларда 184 бинокор бор. Улар барча ишчиларнинг 92,9 процентини ташкил этишади. Бажараётган ишлари ҳажми эса анча кўп. У 94,1 процентга тенг бўлмоқда.

Хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган бригадаларнинг афзалликларини оддий бригадаларга нисбатан солиштирсангиз яққол кўзга ташланади. Уларда нисбатан ишлаб чиқариш кўрсаткичлари анча юксак бўлмоқда. Пудратчи бригадаларда ҳар бир бинокор ҳисобига бажарилаётган иш ҳажми бошқарма бўйича ўртача кўрсаткичдан 2,1 процент ортиқ бўлмоқда. Меҳнат унумдорлигини оширишда кескин бурилишга эришиляпти. Дастлабки ҳисобларга қараганда фақатгина шу ўнинчи беш йилликда унумдорлик ками билан 50 процент ортади.

Шаҳар қурилиш бошқармаси коллективи КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган умумхалқ ватанпарварлик ҳаракатида фаол қатнашмоқда. Бу эса коллектив фаолияти кўрсаткичларининг янада яхшиланишидан, уй-жойлар тағин ҳам жадал ва сифатли қурилишидан далолат беради.

Т. ИБРОҲИМОВ,
бинокор-инженер.

Суратларда: маккажўхори ўрим-йиғими пайти; бу — «Рекорд» навли маккажўхори; ўрим-йиғимда намуна кўрсатаётган комбайнчилар Исроил ва Бўсин Исмоилжоновлар.

А. Абалян фотолари.

«РЕКОРД» НАВДАН РЕКОРД ҲОСИЛ

ОҲАНГАРОН РАЙОНИДАГИ КУЙБИШЕВ НОМЛИ СОВХОЗ МАККАЖЎХОРИКОРЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

РЕСПУБЛИКАМИЗДА, шу жумладан пойтахт Тошкент областида дон учун экилаётган маккажўхорининг навлари кўп ва хилма-хилдир. Уруғлик танлашда омилкорлик билан иш олиб бораётган деҳқонлар баракали дон ҳосили, ҳам чорва моллари учун силосбоп кўк масса етиштирмоқдалар. Оҳангарон районидаги Куйбишев номли совхоз маккажўхорикорлари бу соҳада кўп йиллардан бери ижодий изланиб, ўз шароитларига жуда мос келадиган «Кремнистий УзРОС» нав маккажўхоридан мўл-кўл сифатли дон ва силосбоп кўкпоя олмоқдалар.

Совхоз, асосан чорвачиликка ихтисослашган. Ҳозир қорамоллар сони 2 минг бошдан ошди. Шундан 800 бошдан кўпроғи соғин сигирлардир. Шуниси диққатга сазоворки, совхоз чорвадорлари кейинги йилларда қорамоллар зотини яхшилаш мақсадида наслчилик ишларини кенг йўлга қўйиб, подадаги молларни қора-ола зотли сермаҳсул моллар билан тўла алмаштирдилар.

Бироқ маҳсулдорлик мўлжалдаги даражага кўтарилгани йўқ. Айниқса, соғин сигирларнинг маҳсулдорлиги ҳали анча паст. Буни ҳисобга олган чорвачилик мутахассислари эндиликда озуқа базасини мустаҳкамлашга қатъий киришдилар. Асосий эътибор маккажўхори навларини танлаб экиш, ҳосилдорлигини оширишга қаратилмоқда.

Бу йил совхоз маккажўхорикорлари «Кремнистий УзРОС» нав маккажўхори учун ҳар йилгидан кўп майдон ажратдилар. Чунки, шу нав кўпроқ фойда келтиряпти. Биринчидан, янги нав маккажўхорининг сўталари йирик, дони тўқ бўлиб, ундан тайёрланадиган омухта ем жуда тўйимли бўлади. Иккинчидан, пояси баланд бўлиб ўсиб, силос учун бошқа навларга нисбатан кўпроқ кўк масса беради.

Ҳозир совхозда маккажўхори донини ўриб-йиғиб олиш қизғин паллага кирди. 9 та «Херсонец» комбайни тўхтовсиз, юксак унум билан ишлаб турибди. Ўрим-йиғим конвейер усулида ташкил этилган. Комбайнлар тозалаб бераётган сўта ва майдаланган кўк масса трактор тележкаларида пешма-пеш ташиб кетилмоқда. Совхоз ишчилари бир мисқол донинг ҳам нобуд бўлишига йўл қўймаётирлар.

Комбайнчилар ўртасида социалистик мусобақа намунали ташкил этилганлиги сабабли кунига 20—25 гектар майдондаги маккажўхори ўриб-йиғиб олинаётир. Мусобақага ҳар 10 кунда якун ясаш планлаштирилган. Ғолиблар учун 50 сўмдан 30 сўмгача пул мукофоти белгиланган. Бутунэрта биринчи ўн кунлик тугайди. Ҳозирча Ҳабибулла Қобилов биринчи, Ашурали Исмоилов эса иккинчи ўринда боришяпти. Бу икки моҳир комбайнчи ҳар йили маккажўхори донини ўриб-йиғиб олишда жон куйдириб ишлаб, пешқадамликни қўлдан бермай келишади.

Дастлабки ҳисоб-китобга қараганда гектарларнинг ўртача ҳосилдорлиги 85 центнерданга тўғри келаётир. Агар майдоннинг 425 гектар эканлигини ҳисобга олганда бу натижа чакки эмас. Чунки шунча ер бешта бригадага бириктирилган. Маромига етказиб ишлов бериш, вақтида озиқлантириб, сувга қондириш анча қийин. Бригада аъзоларидан кўп меҳнат ва фидокорлик талаб этади. Аммо улар бу вазифани кўнгилдагидек уддалашяпти. Айниқса, Абдурасул Маматов, Пўлат Тиллаев, Мирзали Рисқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда парвариш сифатли ўтказилиб, мўл ҳосил тўпланди. Улар камида 90 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олишни мўлжаллашмоқда.

— Бу серҳосил маккажўхори навига совхозимиз ишчилари «Рекорд» деб ном беришди, — дейди совхоз бош агрономи Абдусамад Ортиқов. — Бу бежиз эмас албатта. Чунки ҳар бир сўтада 1000—1200 дона тўқ дон санаш мумкин. Бундан ташқари кўплаб сифатли кўк поя олаётирмиз. Натижада озуқа базаси ҳам мустаҳкамланиб боряпти. Шунга асосланиб йил охиригача соғин сигирлар сонини 1000 бошга етказмоқчимиз. Шу билан бирга «Рекорд» нав маккажўхори экиладиган майдонни яна 100 гектарга кенгайтириб, 525 гектарга етказамиз. Шунча майдондан рекорд дон ҳосили олиш учун қўшимча агротехник тадбирлар белгилаётирмиз. Жумладан бу йил маккажўхори экиш олдидан гербицид сепиб, синовдан ўтказдик. Натижа ёмон бўлмади. Дори таъсирида дастлаб ўт кам бўлди. Маккажўхори тез ўсиб, кейинчалик пайдо бўлган бегона ўтлар ҳам ривожланмай қолди. Бу эса ўрим пайтида ҳам ишни анча енгиллаштирди.

Бу йил совхоз мутахассислари тажрибали деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, гектарлар самарадорлигини ошириш ҳисобига озуқа етиштиришни кўпайтириш чораларини кўраётирлар. Жумладан, бу йил макка дони йиғиштириб олингач ерни шудгорлаб, жавдари буғдой экишни мўлжаллашмоқда. Бу экин эрта баҳорда пишиб етилади. Демак, уни бемалол ўриб-йиғиб олиб, молларга едириш ва ўрнига яна маккажўхори экишга улгурилади.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, совхоз маккажўхорикорлари зиммасига уруғлик дон етказиб бериш юклатилган. Бу мураккаб ва масъулиятли ишдир. Агар етиштирилган дон сифатли бўлмаса, у келгуси йили экилганда ҳосилдорлик камайиб кетади. Бунга йўл қўймаслик учун ерга уруғ ташлашдан бошлаб то уни йиғиб-териб олгунга қадар ҳар бир агротехник тадбир ўз вақтида сифатли ўтказилиши лозим. Совхоз маккажўхорикорлари бу вазифани ҳам кўнгилдагидек бажаришяпти. Ўтган йили 350 тонна ўрнига 367 тонна уруғлик дон етказиб берилди. Бу йил эса пландаги 400 тонна ўрнига 450 тонна уруғлиқ дон топшириш мажбуриятини олишди.

— Маккажўхорикорларимиз «Рекорд» навдан мўл ва сифатли ҳосил етиштиришнинг ҳаддини олишган, — дейди бош агроном.

Бош агрономнинг фикрини миришкор сувчилар ҳам тасдиқламоқдалар. Ўринбой Ўтаев, Анорбой Маматов, Усмон Норбеков, Менгул Омоновалар «Рекорд» нав маккажўхори экиан деҳқон янглишмайди, дейишади. Бироқ ишлови, озуқаси, айниқса, суви ўз вақтида, етарли берилиши керак. Бизда сув масаласи бироз чатоқроқ. Маккажўхорини 6 марта ўрнига 3—4 марта суғоришга улгуряпмиз, холос. Сув етарли бўлган хўжаликларда шу навни экиб, бемалол рекорд ҳосил олиш мумкин.

Ҳақиқатан ҳам «Рекорд» нави Куйбишев номли совхоз далаларида ўзининг яхши хусусиятларини тўла намойиш этаётир. Демак, бу нав маккажўхори уруғини кўпайтириш, уни пойтахт область хўжаликларига кенг ёйиш катта наф келтиради. Шунда чорвачиликнинг озуқа базасини янада мустаҳкамлаш имкониятига эга бўлинади. Бинобарин, молларнинг маҳсулдорлиги ошиб, ялпи маҳсулот етиштириш ҳажми кўпаяди.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЭТИГА ЭТ ҚЎШИЛМОҚДА

Оққўрғон районидаги колхозлараро бўрдоқичилик базаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида чорва молларини жадал семиртириш ҳисобига гўшт етиштиришни кўпайтириш учун курашмоқда. Чорвадорларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли бу соҳадаги топшириқлар мувафқиятли адо этилмоқда. Шу йилнинг 7 ойи мобайнида бу ерда қорамол ва чўчқалар 180 тоннага семиртирилди. База коллективи 1980 йилнинг биринчи ярмида эришган муваффақиятлари учун область кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Чорва молларини жадал семиртиришда Ҳ. Абубакиров, А. Ҳасанов, Б. Мафизов, О. Алихоновлар жонбозлик кўрсатишмоқда. Айниқса, чўчқабоқар Евдокия Литвиненко юқори кўрсаткичларга эришмоқда. У чўчқаларни тўйимли озуқа билан боқаётганлиги туфайли уларни кунига ўртача 400 граммданга семиртиряпти.

Базада кунига 3 тоннадан ортиқ ўт уни тайёрлайдиган цех қурилиши ниҳоясига етаяпти. Бу ерда 100 бош қорамолга мўлжалланган молхона ҳам қурилмоқда.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

ТАҚРИЗ

МАНГУ КУЙ ИЗЛАБ

«Ёзнинг фараҳбахш кечалари маҳалла четидаги катта майсазорда ёш-яланглар тонггача чўпчак айтишиб ўтирардик. Майсазор ақинидаги дарахтларнинг чакалак бўлиб кетган шохлари, берироқдаги жўхоризор ва ловиязорлар тўлин ой нурида ғалати оқариб бўзариб, сирли кўринар, аллақаёқдан эшитилаётган ҳаққушнинг хунук товуши юрагимга ваҳима соларди. Онам айтиб берган парилар ҳақидаги афсоналарни эслаб, уйга чўмар, осмонда тариқдай сочилган, чарақлаган юлдузларнинг жимир-жимирини томоша қилар эдим. Мен тонгнинг қаёқдан келишини билишга уриниб, хўрозлар қичқираётган, юлдузлар сўнаётган алламаҳалда ҳам осмондан кўзимни узмасдим. Шу зайл онамнинг «ухла» деб койишига қарамай болаларнинг шўх кулгуси, қийқириқларига кўмилиб, ҳар куни тонгни кутардим».

Бу сатрлар Маҳкам Маҳмудовнинг «Мен — мен эмасман» деган ҳикоясидан олинган. Ҳикоя қаҳрамони билан автор бир хил шахс эмас, ҳар ҳолда бу тасвирларда ижодкор-рассомнинг руҳий олами тасвирланган. Истеъдодли рассом йигит маънавий камбағал ҳамкасбларининг таъсирига тушиб, ўз қиёфаси, яхлитлигини йўқотиб, икки хил ҳаёт кечиради. Эзгулик учун курашда ҳаёт машаққатлари манбалардан биридир. «Мен — мен эмасман»нинг қаҳрамони ҳам саботсизлиги туфайли севгилисидан жудо бўлади. Юксак санъатга бўлган сезгилари ўтмаслашади. Инсон ҳар қандай ҳолатда ҳам ўз маънавий қиёфаси, яхлитлигини йўқотмаслиги керак.

Маҳкам Маҳмудовнинг ҳикояларини ўқир экансиз, руҳлар, жодугарлар, парилар билан учрашасиз. Бу учрашувлар гоҳ ўтмишда, гоҳ шу кеча-кундузда юз беради. Сеҳрли эртаклар, саргузашт достонлар руҳида ёзилган бу ҳикоялар сизни ўйлашга, ҳаёт ҳақида фикр юритишга, инсоний қиёфасини йўқотган одамлар фожеасини ҳис қилиш, тушунишга чорлайди. Ҳа, дарвоқе бу усул-мифлар, эртаклар, афсоналар мотивлари асосида реалистик асарлар ёзиш дунё адабиётида ҳам кенг тарқалган.

Маҳкам Маҳмудовнинг «Мангу куй излаб» деб номланган ҳикояси қаҳрамонларидан бири Ҳодиса ўздан минг йил сўнг яшайдиган олим ва шоир йигит Озоднинг руҳи билан учрашади... Бир қарашда бу ўта афсонавий воқеа.

Ҳодиса билан Озоднинг хатти-ҳаракатлари, қилиқлари, уларнинг беғубор туйғулари тиниқ чизилади. Аввал Ҳодиса билан танишайлик: «Бир хўплам новвот чой унинг ғунча лабларидаги новвотдан бебаҳра қолиб, норозилик билан чайқалди. Эгнидаги қизил бахмал кўйлак ва бошидаги ҳаворанг дурра, тиниқ қора кўзларининг рангига жуда ярашарди. Гоҳо бу кўзларда тиниқлик йўқолиб ҳуморлик балқир, ана шунда Ҳодисанинг кўзлари ҳаёлга айланиб, каптардай қанот қоқиб, очиқ деразадан ҳаволаниб кетар эди. Ана, қиз ҳаёлан қанотланиб, учиб бориб, бир чақирим наридаги боғларга бориб қолди, боғ ўртасидан ўтган анҳор суви мавжларини оппоқ кафтлари билан майин сийпади, сўнг тол навдаларидан тўкилган чайқалиб тургувчи кўприкдан аста ўтиб, дунёликдаги боғбон чол яшайдиган, ҳар баҳор томида лолақизғалдоқлар ял-ял ёнадиган ҳужрага яқинлашди».

Ҳодиса келажакда яшайдиган, руҳи руҳига яқин йигитни севиб қолади. Уларнинг руҳлари бир-бири билан яқин бўлишига асрлар девори ҳам ҳалал беролмайди. Негаки, келажакдаги руҳий қудратли одамлар учун ўтмишдаги гўзал одамларнинг руҳларини чақириш қийин эмас. Адиб ёзганидек, «ўтмишдаги ва ҳозирги азиз одамларнинг руҳлари улар яратган маърифат кошоналарида, Навоий ғазалларида, Беҳзод тасвирларида сақланиб, узоқ асрларга йўл олади».

«Мангу куй излаб» ҳикоясида руҳлар тасвири орқали ўтмиш билан бугун бир-бирига қиёс қилиниб боғланади. Ҳодисанинг руҳи билан Озоднинг руҳи учрашиб, халқимизнинг маънавий бойлиги ҳисобланган гўзал қасрлар, рангин қўшиқлар, дид билан қурилган хонақоҳлар, шарқираб оқаётган наҳрлар, хил-хил мевалар билан безанган боғларни сайр қилади. Гоҳо уларнинг руҳи нуқул роботларга ўхшаб, ҳиссиз, қалбсиз яшайдиган одамларга дуч келиб, изтироб чекади. Руҳан бой Озод ўзича қандайдир қудратли мангу куй топиб, шунинг ёрдамида робот — одамларни даволайман, деб юради. Бу куйни ўнгида топа олмай тушларида уни излаб юриши, тасодифан Ҳодисани ва мангу куй-оҳанглар оламини топиб олиши янги сайёрани ихтиро қилишдан кам эмас эди.

Ҳар ким ҳаётда ўзига яраша мангу куй излайди. Биров уни «Мушкул муаммо» ҳикоясининг қаҳрамони тарихчи олим Мўминовга ўхшаб, адолатни тиклашда ҳақгўйлик учун курашишда деб билади.

Баъзи біровлар мангу куйни ҳали қалб кўзлари очилмаган талабаларни, асрлар девори туфайли бир-бирини тушунмаётган одамларнинг кўзини очишда, ўзини-ўзига танитишда деб билади.

Маҳкам Маҳмудовнинг ҳикояларида илмийлик афсона билан, афсона саргузашт билан, саргузашт илмийлик билан қоришиб кетган. Гоҳо редакциянинг топшириғи билан Ойга бориб, шикоятларни текширган мухбирнинг дардлари билан танишиб, ўзимизга ўзимиз разм солгимиз келади. Гоҳо «Тескарикўзлар сайёрасига бориб қолиб, у ердаги меҳр булоғидан сув ичмай қуйган одамлар даврасига тушиб қоламиз. Ёки ҳинд йигити билан бирга сув остида сузиб, ажойиботлар оламига кириб борамиз. Воқеалар қаерда юз бермасин — денгиз остидами ёки нотаниш сайёралардами — ҳар қадамда шу бугуннинг проблемаларига дуч келамиз.

Ҳар бир адибнинг ўз иқтидорига яраша «дилбини» бўлади. Шу «дилбин» туфайли тарих қатларида қолиб кетган қаҳрамонлик саҳифалари, жамият ҳаётида юз бераётган ўзгаришлар, замондошларимизнинг қайноқ ҳаёти ўқилади.

Биз Маҳкам Маҳмудовнинг қисса ва ҳикояларида эзгулик фидойилари — тарихий шахслар, фозилу фузалолар, шоирлар ва рассомларнинг руҳан бой образлари ёки яшашимизга ҳалақит бериб юрувчи бағри тош ғаламислар қиёфаси билан танишамиз.

Муаллифнинг «Тескарикўзлар сайёраси» ҳикоясининг сюжети жуда таранг, ҳаяжонли, характерларнинг тўқнашувлари жуда кескин, кўтарилган маънавий муаммолар ғоят журъатли. Лекин, асар воқеалари шу қадар кенг кўламлики, уларни ҳикоя доирасига сиғдириш мумкин бўлмай қолган. Ҳозирги кўринишда бу кичик қиссага ўхшайди. Ҳозир эса асар сюжетида қарама-қарши кучлар мутаносиблиги бузилгандай, ижобий қаҳрамон барча ёвуз кучлар олдида ёлғизланиб қолгандай таассурот уйғотади. Балки бу танқидий реализм услубига яқиндир. Аммо, асарни қайта ишлаганда ёзувчи қора рангларни сал камайтирса, бошқа рангларга, уларнинг товланишларига ҳам эътибор берса мақсадга мувофиқ бўларди.

Маълумки, илгари вақтларда халқимизнинг ўтмиши ҳақида ёзилган асарларда фақат қора бўёқлар устунлик қиларди. Ўтмишда халқимиз юксак ривожланган фан-маданияти билан, Форобий, Хоразмий, Беруний, Улуғбек, Навоий, Фузулий каби улуғ алломалари билан, гўзалликда тенгсиз архитектура ёдгорликлари билан жаҳон аҳлини ҳайратга солса ҳам айрим ёзувчилар тарихимизни фақат зулм, жаҳолат, қоронғилик оламидан иборат қилиб тасвирлар эдилар. Болтиқбўйи ва Кавказ халқлари ўз тарихидаги ҳар бир кичик ютуқ, муваффақиятни ҳам қадрлаб, эъзозлашганида бизнинг айрим адибларимиз негадир ўтмишдаги буюк арбобларини ерга уриш билан овора бўлишган эди. Шу жиҳатдан қараганда Маҳкам Маҳмудов тўпламидан жой олган тарихий ҳикоялар ёрқин бўёқлар билан ўтмиш воқеаларининг ҳалол, холис кўрсатилиши билан, энг муҳими, ижобий маънодаги миллий ифтихор туйғулари билан ўқувчиларни қувонтиради.

Замонамизнинг энг мўътабар адибларидан бири Чингиз Айтматов ёзганидек «Хотираси бўлмаган, тарихи бўлмаган, кўҳна асотирлар, афсоналарда, классик адабиётда акс этган маънавий биографияси бўлмаган одам — руҳан қашшоқликка маҳкум ва бундай одам мураккаб замонамиз ҳаётини англашга ожиздир».

Шу жиҳатдан олганимизда олис ўтмишимиз манзараларини ижодий тасаввур сеҳри билан тирилтириб, одамларимизнинг маънавий биографиясини бойитувчи адибларимизнинг сермашаққат ишини ҳарқанча қўллаб-қувватласак арзийди. Маҳкам Маҳмудов ҳам шу соҳалари ва қиссалари билан ўқувчиларимиз меҳрини қозонмоқда. Лекин ҳали бу ишлар келгусидаги яратилиши лозим бўлган катта ва жиддий асарларнинг дебочаси, холос. Демак, ҳали биз ёзувчидан кўп яхши асарларни кутишга ҳақлимиз.

Пирмат ШЕРМУҲАМЕДОВ,
филология фанлари доктори.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ПОЛЬШАДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

Шу кунларда Польша Бирлашган ишчи партияси ташкилотларида ПБИП Марказий Комитетининг 24 августда ўтказилган пленуми материаллари кенг муҳокама қилинмоқда. Польша коммунистлари, меҳнаткашлари ҳозирги пайтда мамлакат бошидан кечираётган қийинчиликларни бартараф қилишга, меҳнат ва жамоат ҳаётининг бир маромда боришини тиклашга қаратилган самарали тадбирларни кўриш зарур эканлигини таъкидламоқдалар.

«Трибуна люду» газетаси ПБИП Марказий Комитети пленумининг қарорларига бағишланган редакцион мақоласида мамлакат ичкарисидаги бирликни таъминлашга ва ана шу қарорларни амалга ошириш учун ПБИП аъзоларини сафарбар қилишга чақиради.

Польша ахборот агентлиги — ПАПнинг хабар беришича, Гданьск ва Шецин воеводликлари территориясидаги бир неча йирик корхоналар шу вақтгача ўз ишини тикламаган. Бу эса поляк халқининг манфаатларига катта зарар етказади. Польшанинг ана шу районларида ҳукуматнинг махсус комиссиялари ишлаб турибди.

Ҳозирги вақтда, деб таъкидлайди ПАП агентлиги, асосий вазифа — мамлакатда вазият ва меҳнатнинг бир маромда олиб борилишини тиклашдан иборат. Бу чора мавжуд қийинчиликларни бартараф қилиш имконини беради.

Варшавада Касаба союзлари Марказий кенгашининг пленуми бўлиб ўтди. Бу пленумда мамлакатда рўй берган вазиятдан келиб чиқадиган тадбирлар муҳокама қилинди. Пленум Я. Шидлякни Польша Касаба союзлари Марказий кенгашининг раиси вазифасидан озод қилди ва Р. Янковскийни шу лавозимга сайлади.

Қуйидаги факт ҳам эътиборни ўзига жалб этади: буржуа ахборот воситалари Польшадаги воқеалар тўғрисида босиб чиқарган хабарларида Польша раҳбарларининг расмий гапларини бузиб талқин қилмоқдалар ва бунда давлатга қарши, социализмга қарши кайфиятларни вужудга келтиришга интилаётган оппозициячи унсурларнинг гапларига таяниб иш кўрмоқдалар.

Ғарбдаги ахборот воситалари кўп ҳолларда очиқдан-очиқ гиж-гижлатиш вазифасини бажармоқдалар. Социалистик Польшанинг душманлари шу қадар ҳаддиларидан ошиб кетдиларки, масалан, Ғарбий Германиядаги бир қанча газеталарнинг саҳифаларида реваншчилик руҳидаги гаплар пайдо бўлди. Улар Польша чегараларини қайтадан кўриб чиқишни талаб этмоқдалар. Масалан, «Франкфуртер альгемайне цайтунг» газетаси бундай деб ёзди: «Данцигдаги воқеалар немисларнинг манфаатларига ва албатта Европанинг кенг манфаатларига бевосита тааллуқлидир». ГФРнинг оммавий ахборот воситалари Польша тўғрисидаги хабарларида шаҳарларнинг полякча номини эмас, балки немисча номини ишлатаётганлиги эътиборни ўзига жалб этади. Буларнинг ҳаммаси Польшага нисбатан реваншчилик ниятлари ГФРнинг муайян сиёсий доираларида ҳануз борлигини исбот қилади.

Поляк халқи барча соҳаларда катта муваффақиятларга эришди. У ана шу муваффақиятларни кўпайтириш ва ҳимоя қилишга қатъий бел боғлаган.

(ТАСС).

ВЕНА. Австрия пойтахти ва бошқа шаҳарларида СССРда ишланган «Лада» ва «Нива» машиналарини кўп учратиш мумкин. Биргина ўтган йили австралияликлар «Волга» автомобиль заводида ишлаб чиқарилган ана шундай машиналардан 35 мингтасини сотиб олдилар. Суратда: «Лада» Вена кўчаларида.

О. Иванов фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

КОБУЛ. (ТАСС). Афғонистоннинг турли районларида экин ҳосилининг ўрим-йиғими муваффақиятли бораётганлиги тўғрисида хабарлар келиб турибди. Айни маҳалда министрлар кенгашининг кўрсатмасига мувофиқ кузги тайёргарлик ишлари ўтказилмоқда.

Кузги қишлоқ хўжалик ишларини ўтказиш марказий комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министрлигининг ходимлари иштирок этган мажлисда АХДП Марказий Комитетининг аъзоси, революцион кенгаш аъзоси ва қишлоқ хўжалиги ҳамда тараққиёт департаментининг раиси М. Х. Хейман гапириб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши даражасини юксалтириш борасида белгиланган режалар бажарилиши муҳимлигини айтди.

Комиссия кузги дала ишларини ўтказишда деҳқонлар, заминдорлар, давлат кооперативлари ва фермалар учун қулай техникавий шароитлар яратишга қаратилган тадбирлар планини ишлаб чиқди. Айрим деҳқонлар ва кооперативларнинг аъзоларига қишлоқ хўжалик тараққиёти банки орқали имтиёзли шартлар билан қарз бериб туриш ҳам кўзда тутилган.

ФОШ ЭТУВЧИ ҲУЖЖАТ

ТЕҲРОН. (ТАСС). Эрон миллий ориентация министрининг ўринбосари Беҳзодния баёнот бериб, Америка Марказий Разведка Бошқармасини, Англия ва Исроил разведкасини Эронда республика режимини ағдаришни мақсад қилиб қўйган сўнгги фитнани ташкил этишда айблади.

У Исфахондаги епископат биносини тинтишда топилган ҳужжатни Форс агентлиги ихтиёрига топширди. Епископат вакиллари жосуслик қилишда айбланадилар. Ундаги англиялик руҳоний Хонет бу ҳужжатни Марказий Разведка Бошқармасининг агенти орқали Пентагоннинг юқори мансабдор офицерига юбораётганлигини ва унинг фитна тафсилотлари билан танишиб чиқмоқ учун Эронга шахсан етиб келишини сўраётганлиги айтилади. Хонет Эронда кенг ривож топган жосуслик тармоғига кўп йил мобайнида бошчилик қилганди.

«Маҳфий» деб белги қўйилган ҳужжатда МРБдан 500 миллион доллар олинганлиги ёзилган. бу пул Эрон армиясининг олий офицерларига, сионистпараст гуруҳларнинг аъзоларига ва ҳарбий исён қилишга тайёргарлик кўраётган бошқа аксилинқилобчи унсурларга аталган. «Руҳоний» Буюк Британиянинг элчиси орқали 300 килограмм портловчи модда ҳам олинганлиги ва Эроннинг монархиячи офицерларига топширилганлигини айтади.

Бу ҳужжат, дейилади Форс агентлигининг хабарида, Эронга қарши фитна ташкил этишда Америка Марказий Разведка Бошқармаси, Англия ва Исроил разведкалари бевосита иштирок этганликларини батамом тасдиқлайди.

САЛЬВАДОРДАГИ АҲВОЛ

ГАВАНА. (ТАСС). Сальвадордан олинган хабарларга кўра, ватанпарвар кучлар АҚШнинг мадади билан ҳукмронлик қилаётган реакцион хунта қўшинларига қарши ҳужумни авж олдириб бормоқдалар. Сальвадор жазо отрядларининг операцияларида бевосита қатнашаётган америкалик 200 ҳарбий «маслаҳатчилар»нинг раҳбари полковник Каммингс режим қўшинлари мудофаа ҳаракатларига ўтганликларини эътироф этишга мажбур бўлган. Ватанпарварлар бир қанча районларда, шу жумладан пойтахт чеккаларида ташаббусни қўлга олганлар.

Вашингтон хунтага ҳарбий жиҳатдан мадад бериб туришни кучайтирмоқда. Пренса Латина агентлигининг хабар қилишича, АҚШда таълим олган ёлланган кишиларнинг янги группалари Сальвадорга келиб турибди. Соҳил яқинида Американинг ҳарбий кемалари бор. Кузатувчиларнинг фикрича, Пентагон ҳозир режимга «ёрдам бериш» программасини зўр бериб бошқатдан кўриб чиқмоқда ва исталган пайтда Сальвадорга ўз қўшинларини юбориши мумкин.

УСТОЗЛАР ИЗИДАН

Ривоят қилишларича, кунлардан бир кун тўрт киши олис сафарга чиқибди. Ҳамроҳларнинг бири — заргар, иккинчиси — дурадгор, учинчиси — тикувчи, тўртинчиси — афсунгар экан. Улар узоқ йўл босибдилар. Кеч кириб кўкда юлдузлар олмос доналаридай ярқирай бошлаганда толиққан сайёҳлар бир масканда тунашга, тунни бехавотир ўтказиш ниятида галма-гал қўриқчилик қилишга аҳд қилишибди. Дастлаб дурадгор пойлоқчи бўлибди. У уйқу домига илинмаслик учун ёғоч йўниб ниҳоятда бежирим қўғирчоқ ясабди. Ўз навбатида тикувчи ва заргар ҳам бекор ўтиришмай чиройли либос ҳамда қимматбаҳо зеби-зийнатлар билан қўғирчоқни безабдилар. Жонсиз ёғоч париваш бир қиз суратига кирибди. Бу ҳолни кўриб ҳайратдан лол қолган афсунгар бор сеҳр-жодусини ишга солган экан гўзал қиз сурати жонланибди.

Бу — бир афсона. Лекин театрларимиз саҳнасида муваффақият билан ўйналаётган спектаклларни кўриб, ижрочилар маҳоратини қарсаклар билан олқишлаганингда беихтиёр юқоридаги ривоятни эслайсан киши. Негаки, актёр ҳам образга жон бахш этади, ойлаб давом этадиган репетициялардаги қизғин муҳокама — мунозара, ижодий изланиш, узлуксиз машқ оқибатида роль яратилади, пьеса қаҳрамонининг дарди ва қувончини, драматургнинг ғоявий мақсадини томошабинга етказишга эришилади.

Бугунги кунда театр санъатида ҳам умидли ёшларнинг тобора кўпаяётганлиги ҳар бир санъат мухлисини қувонтириши, табиий. Зеро, улар Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Теша Мўминов, республикада хизмат кўрсатган артистлар Обид Юнусов, Тўлқин Тожиев, Ойдин Норбоева, артистлардан Ёдгор Саъдиев, Фазлиддин Фаёзовларни ким билмайди дейсиз?!

Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музикали драма театрининг солисти Шуҳрат Расулов ҳам санъат шайдоларининг муҳаббатини қозонаётган, келажаги порлоқ истеъдод соҳибларидан бири десак муболаға бўлмайди.

Спектаклни яратаётган ҳар учала ижодкор: актёр ҳам, режиссёр ҳам, драматург ҳам бир дақиқада бўлса-да ўзининг бутун бир халққа хизмат қилаётганини унутмаслиги керак, меҳнати эса чин дилдан, астойдил бўлиши лозим.

...Ш. Расулов Глиэр номидаги республика болалар музика мактабини муваффақиятли битириб, Тошкент театр ва рассомчилик институтида ўқиб юрган кезларидаёқ бўлажак актёр бу ҳақиқатни ўзининг эзгу орзуи деб билди.

У ҳали талаба экан, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати, мазкур олий даргоҳда актёрлик маҳоратидан дарс берувчи, талабчан устоз Раззоқ Ҳамроевнинг эътиборини жалб этди. Атоқли санъаткорнинг сўзи билан ўша вақтларда оммавий саҳналарда иштирок этиб юрган Шуҳратнинг

ТЕАТР ВА АКТЁР

институтни битириб, театрга ишга қабул қилиниши унинг ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Шу ўтган саккиз йил ичида у бир қанча роллар яратди.

Шуҳратнинг дастлабки роли драматург Жуманиёз Жабборов ва композитор Икром Акбаровлар ҳамкорликда яратган «Ўжарлар» музикали комедиясидаги Фахриддин роли эди. Постановкачи-режиссёр Ўзбекистон халқ артисти Абдурашид Раҳимов ҳамда коллектив ишончини оқлаган Шуҳрат мазкур роль ижросидаёқ кўпчиликка танилди.

Кейинчалик у улуғ испан шоири Федирико Гарсиа Лорканинг «Қонли тўй» трагедиясидаги куёв, Комил Яшиннинг «Нурхон» пьесасидаги Ҳайдар, Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг «Паранжи сирлари» фожиасидаги Рустам, Ф. Мусажоновнинг «Олифта» музикали комедиясидаги Қувонч, атоқли қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов қиссаси асосида саҳналаштирилган «Қизил дуррали нозик-ниҳолим» спектаклидаги Илёс, Ҳайдар Муҳаммаднинг «Тошкентнинг нозанин маликаси»даги Мардон образлари устида кунт билан ишлади.

К. С. Станиславский: «Классик пьесалар эндиликда юксак савияда саҳналаштирилгандагина бирон маъно касб этиши мумкин» деган эди. Театр санъати алломасининг бу ҳикматли сўзларини Шуҳрат Ҳайдар, Рустам, кейинчалик Назир Сафаровнинг «Сув келтирган азиз» пьесасидаги Ҳасан ролларини яратиш устида жиддий изланишлар олиб бораётганда жуда кўп эслади. Станиславскийнинг пурмаъно сўзлари ёш актёр назарида нафақат классик пьесага, шунингдек қайта қўйилаётган саҳна асарларига ҳам бевосита тааллуқлидай туюларди. Негаки, бу образларни бир вақтлар Ўзбекистон ССР халқ артистлари Маҳмуджон Гофуров, Ҳамза Умаров сингари музикали драманинг етук ижрочилари маҳорат билан ўйнаган эдилар. Ушбу фикр Шуҳратнинг ўзига бўлган талабчанлигини оширар, режиссёрлар билан ҳамкорликда тинимсиз изланарди.

...Заводда ёш инженер Ҳасан рационализаторлик таклифи билан чиқади. Лойиҳани тоғаси, бош инженер Саид Камоловга топширади. Шуҳратпараст, худбин Камолов эса янгиликни ўз номига ўтказиб олади. Тоғасидан бу ишни кутмаган Ҳасан оғир аҳволда қолади. Севган қизи Зуҳранинг таъна-дашноми, Саид Камоловнинг пўписаси, иложсизлик, қўлида исботи йўқлиги... Ҳасаннинг ана шу изтиробларини Шуҳрат томошабинга етказа олди...

Шуҳрат Расулов телетомошабинларга ҳам яхши таниш. Режиссёр Ҳамид Қаҳрамонов экранга олиб чиққан Байроннинг «Манфред» трагедиясидаги Манфред, А. С. Пушкиннинг «Евгений Онегин»идаги Ленский, Лермонтовнинг «Ака-укалар», асаридаги Юрий ролларини Ш. Расулов ижросида талабчан телетомошабинлар ҳам яхши кутиб олишди. Мана уч йилдирки, Ўзбекистон радиосининг «Табассум» радиожурнали ижодий коллективи ташкил этган эрталабки «Яхши кайфият» эшиттиришининг доимий олиб борувчиларидан бири ҳам Шуҳрат Расуловдир.

Шуҳрат санъат оламига дадил қадам қўйган, машаққатли изланишлар орқали санъат ихлосмандларига танилаётган ёшлардан, кўп сонли санъат мухлислари номидан биз унинг ижодига янги муваффақиятлар тилаймиз.

Саноат РЎЗИМАТОВА.

Янги ўқув йили бошланиши олдидан Тошкент шаҳри ва области савдо тармоқлари орқали ўқув қуроллари билан савдо қилиш кенг йўлга қўйилди. Айниқса, кўпгина жойларда ташкил этилган мактаб бозорларида бу иш қизғин давом этаётир.
Суратда: «Чилонзор» савдо марказидаги мактаб бозори.
Ф. Қурбонбоев фотоси.

КЎНГИЛЛИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

ДАРЁ ВА БОҒЛАР ҚЎЙНИДА

ЧИРЧИҚ шаҳрига кираверишда, Орджоникидзе районининг хушманзара жойида бир оромгоҳ жойлашган. Унинг номи ўз тарихидан сўзлаб туради. 1927 йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ўн йиллиги муносабати билан областимиз меҳнаткашларига армуғон этилган, «Октябрь 10 йиллиги» деб аталган бу оромгоҳнинг довруғи эндиликда бутун Иттифоққа таралди. Ўша йиллари бу ерда фақат 50—60 кишигина дам олиш имкониятига эга бўлган, ҳозир эса бирйўла 700 дан зиёд кишига хизмат кўрсатилаяпти.

Биз саратоннинг иссиқ куни айни туш пайтида бу манзилга кириб келдик. Назаримда, саратон қуёши алангалари бир зум чекингандай бўлди. Қуюқ дарахтлар қўйнида, шарқираб оқаётган Зоғариқ ёқасига қурилган кўркам чойхона супалари устида гурунглашиб суҳбат қураётган, шундоққина ариқ ёнига ишланган ҳовузда чўмилиб, ҳордиқ чиқараётган дам олувчилар давраларини айландик.

Мавлуда Шаропова бу ерга Қарши шаҳридан келган. У шаҳардаги тикувчилик фабрикасида ишлайди. Биз Мавжудадан оромгоҳ тўғрисидаги таассуротларини гапириб беришни илтимос қилдик.

— Мана, икки йилдирки, меҳнат отпускамни шу ерда ўтказяпман. Хушҳаво, оромбахш масканда ўз фарзандларим билан мириқиб дам оляпман. Бу ерда катталарга ҳам, болаларга ҳам дам олиш учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган.

Дам олувчилар орасида ўзининг ширинсуханлиги билан барчага маъқул тушган Маҳкам Соипов бизнинг эътиборимизни ҳам ўзига тортди. Маҳкам бу ерга оиласи билан келган. Айниқса у ўғил-қизларининг мазза қилиб ёзги таътилларини ўтказаётганидан жуда мамнун.

— Гапнинг очиғини айтганда, бундай дам олиш уйини биринчи марта кўришим. Хуш ҳаво, хушманзара бу масканга келиб меҳнат отпускамни ўтказаяпман. Ўғлим-қизим ҳам ёнимда. Мана, яйраб-яшнаб юришибди.

Холбой Абдураҳмонов социалистик мусобақада энг яхши натижаларга эришган илғорлардан. У бу ерга Қорақалпоғистондан келган. Нукусдаги ремонт-механика заводида пайвандлаш ишлари бўйича мастер бўлиб ишлайди. У ҳам «Октябрь 10 йиллиги» пансионатида меҳнат отпускасини ўтказаётганидан жуда мамнун.

Зоғариқ соҳилидаги мажнунтол соясида бир тўда қизлар чақчақлашиб ўтиришибди. Булар Жиззах областининг Жиззах районидаги теплица хўжалиги совхозининг миришкорлари экан. Улар ҳам дам олиш уйида кўрсатилаётган хизматдан мамнун. Биз совхознинг ишлаб чиқариш мастери Зарифа Сатторова билан суҳбатлашдик.

— Биз дам олишга тўрт киши келдик. Мастура Ўрозова, Гулистон Хонова, Гулбаҳор Мустафоева ва мен ярим йиллик иш якунларига кўра совхозда энг юқори кўрсаткичга эришдик. Мана, энди меҳнат гаштини сураяпмиз. Бизни бу ернинг табиати мафтун этди. Сувлар шарқираб оқиб турибди. Булардан ташқари, шахмат-шашка секциялари, кутубхонадаги баҳслар, ҳаваскорларнинг концертлари ва бошқа томошалар бизларга жуда ёқаяпти. Тошкент шаҳрига, Чирчиққа ва Чорвоқ денгизига экскурсияларга бориб турибмиз. Ҳалол меҳнат қилган киши учун кўрсатилаётган ғамхўрликнинг ҳаммаси шу ерда намоён.

Қўқондаги биринчи касалхона бош врачининг ўринбосари Мирзаакбар Маҳмудов шундай дейди:

— Мен медицина ходими сифатида пансионатни жуда юқори баҳолайман. Бу ерда дам олиш билан бирга шифо топиш ҳам мумкин. Бунинг учун шароит бор. Тажрибали врачлар, медицина ҳамширалари биздан доим хабар олиб туришади, саломатлигимиз ҳақида консультациялар, суҳбатлар ўтказиб, зарур маслаҳатлар беришади.

Пансионатда навбатдаги мавсум бошланди. Биринчи мавсумда 700 дан ортиқ киши мароқли дам олиб қайтди, яна шунча киши оромгоҳ қўйнида. 300 дан зиёд ўғил-қизлар учун худди лагерлардагидай шароит яратилган. Бу йил пансионатда икки мингдан зиёд киши ўз меҳнат отпускаларини мазмунли ўтказиб қайтади. Ўтган йилги муваффақиятлари учун пансионатга ВЦСПС ва Медицина ходимлари касаба союзи Марказий комитетининг Дипломи ва Фахрий ёрлиғи топширилган эди. Бу йил ҳам коллектив юксак хизмат маданияти учун курашмоқда.

Э. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Спорт

БИРИНЧИ ИМТИҲОН

Футбол бўйича СССР терма командаси навбатдаги жаҳон чемпионати саралаш учрашувини 3 сентябрда сафарда Исландия футболчилари билан ўтказади. Ўтган куни эса Венгрия командаси билан бўлган халқаро ўртоқлик учрашуви командамиз учун ана шу биринчи имтиҳон олдидан сўнгги тараддуд бўлди.

СССР терма командаси тренерлари ҳамон изланишни давом эттирмоқдалар. Узоқ танаффусдан сўнг терма команда сафида яна Олег Блохин майдонга тушди ва тўп киритди. Бу ўртоқлик матчи 4:1 ҳисобида футболчиларимиз фойдасига ҳал бўлди.

Мана бир неча ўйиндирки терма командамиз ўртоқлик учрашувларини юқори суръатда, ҳужумкорлик руҳида ўтказиб, муваффақият қозониб келмоқда. Лекин ана шундай кайфият негадир расмий учрашувларда сезилмаяпти. Юксак масъулият уларни эҳтиёткорлик билан ўйнашга ундаяптими, ҳар ҳолда расмий матчларда командамиз ўртоқлик учрашувларидагидек ғайрат-шижоат кўрсата олишмаяпти. Бўлажак жаҳон чемпионатида совет футболчилари аввалги камчиликларини бартараф этиб, финалчилар сафидан ўрин олади деган умиддамиз.

●

ШАШКАЧИЛАРИМИЗ ОЛИЙ ЛИГАДА

СССР Кубоги учун шашка бўйича ўтказилган мусобақаларнинг биринчи группасида иштирок этган республикамиз вакиллари олтита учрашув ўтказиб, ҳаммасида ғалабага эришдилар. Айниқса, Туркманистон шашкачилари билан бўлган баҳсда вакилларимиз жуда катта фарқ 8:0 ҳисобида устун келишди. Грузия вакилларини эса 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. 48 имкониятдан 35 очко тўплаган Ўзбекистон шашкачилари биринчи группа ғолиби бўлиб, келаси йил олий лигада қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Иккинчи йўлланмани эса Грузия командаси олди.

Республикамиз спорт шарафини халқаро классдаги спорт мастери Сергей Давидов, Ўзбекистон чемпионлари Озода Аҳмедова, Шарифжон Ёқубов, Марк Фозилов ва бошқалар ҳимоя қилишди.

●

ОЛИМПИАДАГА БАҒИШЛАНАДИ

Бугун Тўйтепадаги «Юбилей» стадионида катта спорт байрами байроғи кўтарилади. Область қишлоқ хўжалиги ходимларининг биринчи спартакиадаси Москва олимпиадасига бағишланади. Спартакиада байроғи гарчанд бугун кўтарилса-да, мана уч кундирки бу ерда эркин кураш, волейбол, енгил атлетика, қўл тўпи, футбол, шахмат, шашка турлари бўйича мусобақалар давом этмоқда. Район баҳсларида ғолиб келганлар спортнинг 8 тури бўйича куч синашмоқдалар.

Спартакиадага 31 августда якун ясалади.

Реклама ва эълонлар

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
30—31 АВГУСТ СОАТ 19.30 ДА
XVII АНЪАНАВИЙ «МУШТУМ» КЕЧАСИ
ЎТКАЗИЛАДИ

ПРОГРАММАДА:

«МУШТУМ» ЖУРНАЛИНИНГ ИЖОДКОРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ.

«МУШТУМ» дастёрлари: Насриддин Афанди, Эшпўлат тажанг, Норилла Нарвоний, Қақажон ва Миттивойларнинг саргузаштлари.

Интермедиялар, ҳажвий ҳикоя ва шеърлар, латифалар, лофлар, бир қайнови ичида гаплар, аския, лирик ва ҳажвий қўшиқлар.

КЕЧАМИЗГА МАРҲАМАТ, ХАНДАСЕВАР ДЎСТЛАР!

Касса соат 13.00 дан очиқ.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг
1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)
Троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсантларга ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади. Сўнгра ҳайдовчилар трамвай-троллейбуслардан бепул фойдаланадилар. Бошқа шаҳарлик курсантлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади. Депо ишчилари формали кийим-бош билан (50 процент ҳақи тўланади) таъминланадилар.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими
давлат комитети
СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи
базасидаги
ТОШКЕНТ ШАҲАР 176-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

автослесарь (электрокара ҳайдовчиси ихтисоси билан). Ўқишни битиргач ҳайдовчилик гувоҳномаси берилади. Ётоқхона берилмайди; **электромеханик, электр-газ пайвандчи, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь-механик, техника контроли бўлими контролёри.** Фақат қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 3 йил; **универсал фрезерчи.** Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил; **силлиқловчи.** Ўқиш муддати — 1 йил. Стипендия тўланади; **электр кўприкли кранларнинг машинисти.** Ўқиш муддати 1 ва 3 йил. Асосан қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 1 йиллик группаларда стипендия тўланади; **пресслаш ускуналари оператори (прессчи).** Ўқиш муддати — 1 йил. Стипендия тўланади; **синовчи-тракторчи** (механика-йиғув ишлари слесари малакаси билан — ўқишни битиргач ҳайдовчилик гувоҳномаси берилади). Ўқиш муддати — 1 йил; **темирчи.** Ўқиш муддати — 1 йил. Стипендия тўланади; **электр пайвандчи.** Ўқиш муддати — 1 йил; **универсал токарь.** Ўқиш муддати — 1 ва 3 йил; **дурадгор.** Ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини битирганлар тўлиқ ўрта маълумот ва ихтисос тўғрисида диплом оладилар ҳамда олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, махсус иш кийими, эҳтиёжи бўлганлар секция типидаги ётоқхона билан таъминланадилар. Ўқиш даврида ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикасидаги иш ҳақининг бир қисми берилади.

Билим юртида яхши жиҳозланган ўқув кабинетлари, устахоналар, спорт зали, бассейн бор. 6 тўгарак ва 11 спорт секцияси ишлайди. Эстрада, духовой ва миллий ансамбллар бор. Ёзги каникул даврида дам олиш учун Чорвоқ сув омбори районида спорт-соғломлаштириш лагери мавжуд.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, автобиография, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида ҳужжат, турар-жойидан, ота-онасининг иш жойидан ва 286-формадаги медицина справкалари, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат, характеристика.

Аризалар соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700117, Тошкент шаҳри, 1-Ташавтомаш массиви.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Олимпиадачилар орамизда. 11.00 — Концерт. 11.10 — Болалар учун фильм. 12.20 — Концерт. 12.55 — Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Коммунистик партиясининг 60 йиллик юбилейига бағишланган информацион программа. 14.30 — Ҳужжатли фильмлар. 15.20 — Янгиликлар. 15.40 — Ф. Шопен. 24 та перелюдиялар. 16.20 — Ҳайвонларни ўргатувчилар. Бадиий фильм. 6—7-сериялар. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.40 — Москва ва москваликлар. 18.10 — Усмирлар ижоди. 18.40 — Олий ўқув юртлари ва техникумларда ўқув йилининг бошланишига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.45 — Коммунист. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.30 — Концерт. 24.00 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.40 — Светофор. 12.15 — Фильм-концерт. 12.55 — Москва. Қозоғистон ССР ва Қозоғистон коммунистик партиясининг 60 йиллигига бағишланган информацион программа. 18.20 — Ёшлик. 18.50 — Инсон боликдан бошланади. 19.15 — Янги ўқув йили арафасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильмлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.30 — Боболар ери. Бадиий фильм.

Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги республика ишлаб чиқариш автотрестининг
ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 18-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИГА
1—2—3-класс юк автомобили шофёрлари, 1—6-разрядли автослесарлар
КЕРАК

Иш ҳақи — ишбай.

Мурожаат учун адрес: Бектемир шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 40-уй, кадрлар бўлими.

«СТАЛЬМОНТАЖ» БОШҚАРМАСИГА
монтажчи-верхолазлар
КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай — аккордли-мукофотли.

Ёлғизлар шинам жиҳозланган ётоқхона билан таъминланадилар. Оилалиларга навбати билан турар-жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Олмалиқ шаҳри.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„БЕНЗИН КОЛОНКАЛАРИДАГИ ҚАЛЛОБЛАР“

Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси ва «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 2 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали рейд мақолада Тошкент шаҳридаги қатор бензин қуйиш станцияларидаги қаллобликлар, бензинларни аралаштириб сотиш, жиноий йўллар билан қилинаётган талон-табожликлар очиб ташланган эди.

Рейд мақолага Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги нефть маҳсулотлари таъминоти ва тақсимоти бўйича бош бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. В. Ваҳобовдан олинган жавобда қуйидагилар айтилади:

Бензин қуйиш станцияларида айрим ходимларнинг қилаётган қаллобликларини фош этган танқидий мақола Ўзбекистон ССР «Главнефтеснабсбыт» бош бошқармасида муҳокама қилинган.

Тошкент нефть базасида барча бензин қуйиш станцияларининг бошлиқлари ҳамда коммунистлари иштирокида кенгайтирилган партия йиғилиши ўтказилган ва мавжуд камчиликларни тугатиш тадбирлари ишлаб чиқилган.

Тошкент нефть базасининг буйруғи билан 16-бензин қуйиш станциясининг бошлиғи Н. Усмонов, 13-бензин қуйиш станциясининг бошлиғи А. Тўхтабоевлар вазифасидан бўшатилган. 2-бензин қуйиш станциясининг бошлиғи Г. Сатторовга қаттиқ виговор, Тошкент нефть базасининг бўлим бошлиғи Ш. Тошпўлатовга виговор берилган. 2-бензин қуйиш станциясининг оператори Ҳ. Қосимов, 16-станция оператори М. Толипов, шу станция электр слесари Р. Иброҳимовлар ишдан бўшатилган.

Область «Нефтеснабсбыт» бошқармаси маъмурияти томонидан бензин қуйиш станциялари иши устидан назоратни бўшаштириб юборгани учун Тошкент нефть базасининг директори С. Саттиев қаттиқ огоҳлантирилган.

Ўзбекистон ССР «Главнефтеснабсбыт» бош бошқармасида Тошкент область «Нефтеснабсбыт» бошқармаси, Тошкент шаҳар нефть базаси, шаҳардаги барча бензин қуйиш станцияларининг бошлиқлари билан йиғилиш ўтказилиб, мақолада кўрсатилган жиддий нуқсонларни тезда бартараф этиш тадбирлари ишлаб чиқилган.

МУРУВВАТЛИ ЁШЛАР

ЯХШИНИНГ ШАРОФАТИ

Хайри буви тун бўйи мижжа қоқмади. Бемаҳал ёққан ёмғир унинг ҳовлисидаги бир томон деворини қулатиб юборди. Ёлғизлик ёмон-да, кария «энди нима қилдим, яна келиб-келиб кўча томон бузилди-я», деб ташвишланиб ўтирганди. Эшикдан ўспирин бола кириб келди.

— Кел, болам, кўзим хиралашиб қолган-да, танимай турибман, — деди Хайри буви.

— Ассалом алайкум, опоқи, мен Эркинман, жиянингизнинг ўғли, — деди Эркин яқинроқ келиб.

— Садаганг кетай, бўйларингдан, Эркиниммисан, келақол, бўтам, буёққа, айвонга ўт, — Хайри буви йўқловчисидан бениҳоя хурсанд бўлиб кетди.

— Опоқи, бу девор ағанаб тушипти-ку, — ачиниб гапирди Эркин.

— Ҳа, болам, энди буни қандоқ кўтартираман, деб бошим қотиб турибди, — чуқур энтикканча айвон четига ўтириб қолди кария. Эркин:

— Э, ташвиш қилманг, опоқи, бекитишворамиз, — деди-да деворнинг йиқилган жойини шох-шаббалар билан беркитиб қўйди. Дам олиш куни эса синфдош ўртоқларидан беш болани бошлаб келиб ғишт, гувала қўйишди. Янаги дам олиш куни деворни тиклаб беришди.

Калинин районидаги Свердлов номли қишлоқ Советига қарашли К. Ортиқова кўчаси, 59-уйда яшовчи Хайри буви Ризқулова шу райондаги Крупская номли 12-мактаб ўқувчиси Эркин Қамбаров ва унинг синфдошларини бағрига босиб: «қўлларинг дард кўрмасин, азаматларим, сенларни ўстирган ота-онанг, таълим берган тарбиячингга раҳмат», деди. Болаларнинг ҳимматидан онахон беҳад хурсанд эди.

* * *

Муҳаббат ҳам 6-синф ўқувчиси. У Тошкент районидаги «Правда» мактабида таълим олади. Муҳаббат жуда ёшликданоқ кексаларни ҳурмат қилар, улар ишга буюрса жон дили билан бажарарди. Бир куни қўшни кампир Муҳаббатни чақириб олиб ёнига ўтказди-да ғамгин гап бошлади.

— Ўғлим композитор, фалон шаҳарда. Анчадан буён дараги йўқ, кута-кута йўлига кўзим нигорон. Унга бир хат битиб юборсанг, — дея илтимос қилди. Унинг кўзи ёшлангандн. Муҳаббатнинг бувига жуда раҳми келди. Кейин ўтириб бувининг ўғлига нома ёза бошлади. Унинг хати жуда таъсирли эди. Қариянинг ўғли бир ҳафта ўтмай етиб келди. Онахон Муҳаббатни чақириб пешонасидан силади, ўпди-да, «ақлингдан айланай қизим, ширинсухан экансан, бир оғиз сўзинг билан узоқ шаҳардан ўғлимни чақириб бердинг», деди, онанинг кўзлари энди қувонч ёшлари билан намланганди.

* * *

Собир Раҳимов районидаги Профессор кўчасида истиқомат қилувчи 48 ёшли Солиҳжон Азимовнинг кўзлари ожиз, унинг ўзи пенсионер-у бекор ўтирмай дея «уй-рўзғор буюмлари» корхонасининг ишчиси бўлиб олган. Унга ишни уйига келтириб беришади. Аммо, гоҳ-гоҳда у ёқ бу ёққа борадиган иши ҳам чиқиб туради. Шундай пайтларда Солиҳ ака кўп изтироб чекади. Етаклаб борадиган болалари ҳали ёш. Бир куни қўлда асо билан деворларни ушлаб бораётган Солиҳ акани кўриб қолган Абдурашид Аҳмедов югуриб келди-да, уни қўлидан тутди.

— Солиҳ амаки қаерга бормоқчисиз, юринг, ўзим олиб бораман, — деди...

Улар жуда мамнун қайтиб уй-уйларига кириб кетишар экан Солиҳ ака 249-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Абдурашиддан жуда хурсанд бўлди.

— Келишдик-а амаки, энди ҳар шанба, якшанба кунлари мен ўзим келиб сизни хоҳлаган ерингизга олиб бораман, — деди.

И. САРИМСОҚОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, кекса педагог.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334803, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02177. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Б. 1677.